

OCTAVIAN SAVA

Meteoritul **DE AUR**

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

2
1955

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Profesorul de geografie Ion Spineanu povestește asistentului său despre călătoria întreprinsă de el în Africa în anul 1910. Urmînd indicațiile unei vechi legende arabe, maiorul Alfred Rosechamp pleacă în fruntea unei expediții să caute în Congo Belgian un meteorit de aur. Ion Spineanu a izbutit să participe la expediție numai în urma reușitei sale la un concurs cu probe foarte grele.

Exploratorii vor să se folosească de o bătrînă călăuză care cunoaște amănunte despre prețiosul meteorit și care, cu un deceniu în urmă, condusese o porțiune din drum, expediția colonelului englez Arthur Smith, dispărut mai tîrziu în adîncurile junglei. Niște necunoscuți ucid însă călăuză cu ajutorul unei săgeți de dimensiuni foarte mici. Această crimă pare un avertisment dat celor care ar îndrăzni să se aventureze în căutarea aerolitului.

Fără să se lase intimidat, maiorul Rosechamp, locotenentul Leicher, sergentul Marssack și geograful român pătrund în junglă coborînd către ecuator. După primele zile, se dovedește că țelurile care-i animă pe membrii expediției nu sînt aceleași. Singurul pe care-l mîină dorința de a contribui la lărgirea cunoștințelor despre această parte a lumii este Ion Spineanu. Ceilalți sînt atrași de mirajul îmbogățirii, al aurului. Ostenelile drumului sînt însă chinuitoare. Unul dintre hamali, Mambo, cade istovit rănindu-se grav la un picior. Rosechamp și Marssack nu dau crezare suferințelor negrului și încep să-l biciuiască pentru a-l obliga să ducă mai departe poverile grele. Spineanu ia apărarea hamalului, fiind nevoit să se folosească de amenințarea revolverului pentru a-l determina pe maior să renunțe la brutalitatea obișnuită.

Roschamp nu uită această insultă și-l amenință pe Spineanu că se va răzbuna.

(Continuate din numărul 1)

CAPITOLUL VII MISTERUL JUNGLEI PITICE

Nici nu mai țineam socoteala zilelor care trecuseră de cînd părăsisem Bassoko. Toate se asemănau prea mult una cu cealaltă. Aceleași ploi, aceeași căldură sîcîitoare, aceleași insecte dezgustătoare. Nicăieri nu apărea vreun sat, cît de mic, cît de sărac. Jungla se întindea înaintea noastră la fel de sălbatică și nepătrunsă.

Într-o noapte, ajunseră pînă la noi mugetele unei turme de elefanți. Era un semn că savana se afla prin apropiere.

Dar fie că greșisem drumul, fie că turma ni se păruse mult mai aproape decît era în realitate, pînă în cele din urmă pătrunsesem și mai adînc în junglă, iar mult rîvnita savană, cu soare, cu ierburi înalte și moi, cu vînat îmbelșugat, savana luminoasă, liberă, unde simți pe obraz mîngîierea alizeelor și aerul proaspăt, se șterse dinaintea noastră ca mirajul amăgitor al fetei Morgana. A doua zi Leicher se îmbolnăvi de friguri. Doi hamali trebuiră să-l poarte pe o bancardă încropită din fibre de liană

împletite între ele și trecute prin două bețe lungi de bambu. Fața albă a locotenentului cu ochii adînciți în orbite, cu pleoapele încercănate, părea de mort. Aiura aproape tot timpul.

Ziua următoare, în timpul unui scurt popas, în mica noastră caravană se petrecu ceva neobișnuit. Hamalii gesticulau, vorbeau pe un ton ridicat și aruncau priviri pline de teamă în jur.

– Nu, nu mergem mai departe, îi strigă unul maiorului. Pădurea e vrăjită. Duhurile rele ne închid calea.

– Vorbiți tîmpenii! răspunse răcnind sergentul Marssack.

Ați văzut cîteva animale mititele și a înghețat sîngele în voi, v-ați speriat de niște șoareci, parc-ați fi fete de pension. Să nu mai aud nici o vorbă! Porniți de îndată înainte!

Călăuza, un negru bantu, bătrîn dar încă în puteri, se adresează și el lui Rosechamp. Trăise mult timp printre europeni și vorbea o franceză fără cusur.

– Credeți-mă, domnule maior, e mai bine să ne întoarcem. Eu am văzut multe, am colindat cu mulți exploratori jungla și am vînat nenumărate fiare sălbatice. Nici elefanții sălbatici și nici marile mlaștini pline de crocodili nu m-au înspăimîntat, dar niciodată nu am văzut o astfel de pădure. Credeți-mă, este un loc blestemat! Nu numai copacii și animalele sînt aici altfel, parcă și văzduhul s-a schimbat. Pe cer parcă e alt soare. În genunchi vă rugăm, nu ne duceți mai departe. N-am ieșit pînă acum niciodată din vorba dumneavoastră, n-am cîrtit nicicînd, ne-ați bătut cînd am greșit și noi nu ne-am supărat, pentru că sînteți stăpînul nostru, dar acum, oricît ne-ați bate, nu mergem mai departe!

Rosechamp îl privea tăcut, lovindu-și nervos cizma cu cravașa. Se vedea bine că și el e tulburat de ceea ce vedea în jur și de cele ce auzea de la negri.

Rămase așa un timp, apoi spuse încet:

– Bine, vom face un popas aici, voi cerceta pădurea și apoi vom hotărî ce avem de făcut.

Un zîmbet plin de recunoștință se ivi pe fața călăuzei, apoi bătrînul sări în picioare și alergă bucuros la ai săi să le împărtășească ce aflase de la maior.

Negrii izbucniră în chiote de bucurie și începură să pregătească bivuacul pentru noapte. Nu știam ce să mai cred! Era pentru înfiia oară cînd Rosechamp da înapoi de la o hotărîre. Se așezase pe trunchiul răsturnat al unui copac și privea îngîndurat ciudata junglă pitică ce se întindea înaintea noastră.

Pentru înfiia oară de la cearta pe care o avusesem cu Rosechamp, m-am apropiat de maior să-i vorbesc.

– Domnule maior, vă rog să-mi dați mie misiunea de a porni în recunoaștere.

Rosechamp mă măsură din cap pînă în picioare și mă întrebă cu un ton de ironie în glas.

– Vrei să te arăți curajos? Să dovedești spirit de sacrificiu? Crezi poate că mie

mi-e teamă să intru în pădurea asta caraghioasă!?

Am simțit că-mi caută din nou ceartă. Îi era rușine de propria sa slăbiciune, i-am răspuns pe un ton rece.

– Nu știu dacă vă e teamă sau nu, însă hotărât că mie nu-mi este. Permiteți-mi să pornesc în recunoaștere și voi cerceta dacă putem să înaintăm mai departe sau e mai bine să facem calea întoarsă.

– Calea întoarsă? Asta pentru nimic în lume! Cît despre recunoaștere, n-ai decît s-o faci! Puțin îmi pasă dacă îți vor rămîne oasele acolo!

Își trecu mîna osoasă prin păr și închizînd ochii își luă poziția lui obișnuită, cînd nimic din ce se întîmpla în jur n-ar mai fi izbutit să-i tulbure.

M-am întors fără să-i mai spun vreun cuvînt și m-am dus la Mambo.

Negrul tocmai bătea în pămînt țăruii unui cort cînd, văzîndu-mă, îmi ieși înainte.

– Master dorește ceva?

– Da Mambo, vreau să pornim în recunoaștere.

– Nu, master, nu mergeți în pădure.

– De ce Mambo?

– Duhurile rele nu vor!

– Cum, și tu Mambo? Și tu ești un fricos ca o curcă?

– Mambo nu este un fricos ca o curcă, făcu zulusul jignit de comparație. Dar de duhuri se teme!

– Foarte bine! Voi explora singur țara duhurilor. Societatea de geografie va fi încîntată să-i fac o comunicare despre o astfel de țară. Nu vrei să vii cu mine, rămîi în tabără, o să mă descurc și fără tine.

Mambo mai încercă să găsească un argument care să mă înduplece să-mi schimb părerea, dar cum eu mă și îndepărtasem, tăcu și continuă să bată necăjit la țăruiul său.

N-am făcut decît cîțiva pași dincolo de luminișul unde ne întinsesem tabăra și o lume cu totul nouă mi se desfășură înaintea ochilor.

Într-o tăcere tulburătoare se prăbușise toată măreția sălbatică a pădurilor virgine. Cîțiva copaci înalți mai străjuiau triști și singuratici ultimele hotare ale junglei ecuatoriale, iar mai departe, ca la semnul magic al unei baghete fermecate, totul devenea mic, tăcut, sărac, scofilcit, urît, dîndu-ți un simțămînt de apăsare și de teamă.

Liane subțiri și palide se strecurau sfioase prin frunzișul uscat, mistuit parcă de flăcările lacome ale unui incendiu. Trunchiurile copacilor, chirciți, răsuciți, arătau oboseală.

Niște arbuști piperniciți și zbîrciți luaseră locul palmierilor zvelți, care în celelalte păduri la mari înălțimi, aproape de albastrul imaculat al cerului, își legănau mîngîiate de alizee coroanele de frunze ascuțite ca niște săbii și florile aromitoare înfipite în spice cărnose și tari.

Deodată, auzii îndărătul meu zgomotul unor crengi rupte. M-am întors repede să văd cine vine. Dintr-un tufiș apăru întîi o scăfîrlie acoperită de un păr aspru și creț,

apoi o frunte neagră și lucioasă, și în sfârșit ochii blânzi, acum puținel speriați, ai lui Mambo.

Bunul meu prieten nu se îndurase să mă lase singur.

– Master mai e viu? întrebă el în șoaptă, dindărătul tufișului.

– Nu, am murit! sună sec răspunsul meu.

– Lui master îi place să glumească! Dar când duhurile or să-l prefacă în șopîrlă, n-o să mai rîdă!

Îmi dădeam seama că va fi greu să-i scot din cap toate superstițiile cu care fusese hrănit, încă din copilărie. Vrajile, duhurile răuvoitoare, morții prefăcuți în animale îi populau imaginația și era convins că se întâlnește cu ei ia fiecare pas. Ploaia sau fulgerele, vîntul sau focul, nașterea și moartea, soarele și luna, ziua și noaptea erau pentru mintea lui simplă fenomene misterioase, a căror explicație nu o găsea decît în voința puternicilor idoli, a duhurilor sau a strămoșilor morți. De aceea nu m-am mirat cînd mă întrebă încă o dată.

– Master, dacă nu e țara duhurilor, atunci ce fel de pădure este asta?

– Asta nu știu încă, prietene. Dar voi afla. Adică, mai bine spus, vom afla împreună! Te numesc asistentul meu. Leafă specială n-am de unde să-ți dau, așa că pentru un moment te vei mulțumi numai cu un post onorific. Dar cine știe, poate în viilor o să fiu în stare să-ți ofer condiții mai avantajoase. Prima ta misiune va fi să porți cutia asta metalică, în care vom aduna unele plante și insecte!

Mambo luă cu un gest mecanic cutia pe care i-o întindeam, neînțelegînd prea bine ce tot turuiam, apoi pornirăm amîndoi pe o potecuță îngustă ce se strecura timidă printre copaci.

Deodată, o buruiană ciudată îmi atrase luarea aminte. M-am aplecat asupra ei și, după ce am cercetat-o atent cu lupa, am strigat vesel.

– Evrica! Am găsit! Știu ce plantă este! Mambo, vino să vezi și tu!

– Este o însemnată plantă medicinală. Ricinul, explicai cu un aer doctoral. Din ea se extrage untul de ricin – un purgativ teribil. Ei bine, ricinus communis este în mod normal un arbust înalt cît un stat de om. Aici însă arată ca o mică buruiană.

– Mai bine am pleca mai repede. Lui Mambo nu-i place locul ăsta.

– Plecăm de îndată. Mergem la Rosechamp să-i comunicăm ce-am văzut și mîine venim iar. Ai văzut că n-am întîlnit nici un duh?

– De, mormăi zulusul încurcat. Cine știe, poate că n-au vrut încă să se arate!

– Ascultă Mambo, ai încredere în mine?

– Da, master.

– Atunci, crede-mă că nu există duhuri, iar idoli n-au nici o putere.

Zulusul tăcu o clipă apoi spuse încet:

– Asta îmi spunea și Ferney. Dar e greu să crezi.

Mambo o luă înainte, grăbindu-se să iasă cît mai repede din pădurea pitică. Eu veneam în urmă încet, nevenindu-mi să mă deslipeșc de această lume ciudată,

tulburătoare, când deodată privirea mi se pironi asupra unui trunchi de copac. Mi se păru că deslușesc o inscripție. Din doi pași eram lângă arbore. Într-adevăr, roase de vreme, strîmbate de scoarța învechită a copacului, puteam descifra cîteva litere:

LASC TO NI SPER VOI CHE RATE

Am privit îndelung această inscripție, fără să-i pot pătrunde înțelesul. Am pus tot felul de litere în locurile unde mi se părea că lipsesc, dar n-am izbutit să reconstitui propozițiunea.

Cuvîntul „CHE“, singurul care mi se părea scris în întregime, este un cuvînt italianesc și înseamnă „care“.

Era foarte probabil că întreaga inscripție să fi fost scrisă în limba italiană. Aceasta constituia un element foarte important. Dacă raționamentul meu era just, trebuia să caut acele litere care să dea sens unor cuvinte italienești. Din păcate însă, cunoștințele mele privitoare la această frumoasă limbă erau mai mult decît reduse. Știam pe de rost doar cîteva expresii uzuale și acelea destul de aproximative. Căutînd a mi le readuce în minte, pe dată îmi amintii de un citat din nemuritoarea operă a lui Dante „Divina Comedia“. La poarta iadului, închipuirea marelui poet săpase următoarea inscripție: „Lasciate ogni speranza, voi che'ntrate“.

Nu cumva aceeași inscripție se găsea și aici, pe unul din misterioșii arbori ai pădurii pitice?

Mă apucaî degrabă să înlocuiesc locurile goale cu litere din citatul italian și spre marea mea bucurie inscripția apăru de astă dată clară:

LASCIATE OGNI SPERANZA, VOI CHE'NTRATE

Un european străbătuse deci înaintea noastră aceste meleaguri și în urma vitregiei întîmplărilor prin care trecuse și a nenorocirilor pe care poate le îndurase, ne lăsase acest sever avertisment: „Voi care intrați, părăsiți orice speranță“.

Inscripția părea foarte veche. Poate de un secol, poate de mai mult. Cine era europeanul care pătrunsese cu veacuri în urmă pînă în acest ținut misterios? Și ce înțeles trebuia să dăm cuvintelor săpate de el în scoarța copacului?

CAPITOLUL VIII

„PĂRĂȘIȚI ORICE SPERANȚĂ“

Rosechamp nu se arătă prea impresionat nici de descrierea junglei pitice și nici de inscripția găsită. Adresîndu-se lui Marssack îi spuse vesel, răsucindu-i un nasture de la tunica soioasă.

– Marssack bătrîne, am o încredere fără margini în steaua mea. Nu știu de ce, dar pădurea asta îmi spune că meteoritul e pe aici pe aproape. Orice s-ar întîmpla, mergem înainte.

Sergentul se scărpină în cap și răspunse posomorît.

– Dar ăl care a fost pe aci înaintea noastră zice să nu ne băgăm. Maiorul îl privi cu un aer disprețuitor.

– Nu te știam atât de bleg. Eu am o vorbă pe care a spus-o tot un italian: „e mai bine să taci și să te căiești, decât să te căiești că nu ai făcut“.

A doua zi, sub amenințarea revolverelor și a loviturilor de bici, coloana se puse în mers.

Am mers o zi întreagă și apoi încă una. Întilneam pretutindeni copaci chirciți și triști, liane palide și animale mici care fugeau speriate la vederea noastră.

În cea de a treia zi, în zori, curînd după ce strînsesem corturile, ne ajunse la urechi zvonul unor tam-tam-uri. Răsunau înfundat și ritmic, fărîmițînd zgomotele obișnuite ale pădurii.

– Master, tobe de război, spuse Mambo răgușit.

Rosechamp ascultă și el atent.

– Încărcăți-vă armele, ordonă el.

– Credeți că o să fim atacați? întrebă Marssack.

În loc de răspuns maiorul se mulțumi să ridice din umeri. Sergentul își scoase carabina din bandulieră și trase un glonț pe țevă. Apoi, mîngîind patul lucios al armei, spuse cu o veselie forțată.

– Să poftească! Biata mea Micheline (așa își poreclise carabina) abia așteaptă să mai scuipe și ea săraca.

Tam-tam-urile se auzeau acum mai aproape. Ele ne arătau că jungla pitică ascunde oameni. Mă întrebam dacă și asupra lor acționase acea cauză misterioasă care micșorase plantele și animalele. Nu cumva aveam să întîlnim o nouă specie umană, o specie aflată în alt stadiu de evoluție decât restul omenirii?

Duruitul tobelor de război creștea. Ele își trimiteau chemarea lor ritmică și amenințătoare pînă în cele mai depărtate colțuri ale pădurii. De sus, din crengile copacilor, maimuțele pitice ne priveau cu ochi mirați și rotunzi. Din patul său de liane, Leicher șoptea înăbușit: „Piatra de aur, legenda, voi fi bogat!“...

Pe neașteptate frunzișul se dădu la o parte și se ivi o față neagră, zbîrcită și mică. Doi ochi șireți și răutăcioși ne sfredeliră o clipă iscoditori și se făcură nevăzuți.

– Ce-a fost asta? biigui Marssack făcîndu-și repede o cruce mare. Nu cumva ni s-a arătat chiar necuratul?

Rosechamp se încruntă la el și mîrîi scurt:

– Nu vorbi tîmpenii Marssack. Apoi, maiorul dădu ordin coloanei să se oprească.

– Spineanu, porunci el, treci în frunte! Ții arma pregătită. Marssack, tu închei coloana. Dați-i drumul!

Coloana se puse din nou în mișcare. Înaintam în șir indian. Eu unul mă găseam într-o poziție cît se poate de nefericită, prima victimă a celui dintîi atac urmam să fiu eu!

Îmi veni în minte legenda Niebelungilor, o veche poveste germană. Niște pitici, spunea legenda, păzeau cu strășnicie o comoară; îndrăznețul care s-ar fi apropiat de ea plătea cu viața această faptă necugetată. Piticii erau neîndurători. Nimeni nu scăpa de răzbunarea lor. Era de-ajuns să privești de departe neprețuitul tezaur pentru ca

moartea să te cuprindă de îndată cu brațele ei reci.

Gîndurile mele înfierbîntate țeseau o legătură strînsă între legenda de pe malurile presărate cu castele ale bătrînului Rin și piticii din preajma fluviului Congo. Îmi spuneam că pigmeul pe care-l întîlnisem era negreșit unul din paznicii meteoritului de aur. Ne vor lăsa oare acești paznici să ne apropiem de bolid? Să-l privim măcar? Sau aveam să plătim cu viața îndrăzneala noastră necugetată, înainte de a afla măcar dacă meteoritul există sau nu?

Răspunzînd parcă la întrebările mele, tam-tam-urile își înteteau răpăitul lor cadențat. Acum răsunau tot mai aproape, tot mai aproape. Vesteau pretutindeni în junglă că străini nepoftiți și nedoriți calcă aceste meleaguri neumblate, tulburînd tăcerea pădurii pitice, venind să smulgă o taină ascunsă cu strășnicie.

Înaintam încet, strîngînd în mîini carabinele, atenți

la fiecare foșnet de frunze, la fiecare zgomot al junglei. Țipătul prelung al unei păsări de pradă ne făcea să tresărim speriați. Șuieratul șerpilor ne străpungea dureros auzul. Pe fețele hamalilor se citea groaza. Toate superstițiile despre duhurile răuvoitoare ascunse în pădurile adânci reînviaseră în sufletele lor simple, umplându-i de spaimă. De altfel, nici noi, europenii, nu arătam mai calmi.

Marssack, atât de nepăsător de obicei, aștepta acum galben ca ceara să se producă, în sfârșit, ceva.

– S-o ia dracu de treabă, scrișni el. Nu mai am răbdare... Vreau să-i văd odată pe afurisiții ăștia care ne tot amenință cu tobele lor nenorocite. Întîmplă-se orice, numai să se întîmple odată!

Fața lui Rosechamp părea calmă, dar mâinile îi tremurau pe carabină. Eu însumi simțeam nevoia să-mi astup urechile ca să nu mai aud tam-tam-urile. Sunetul lor monoton, sîciitor, prevestitor de rele, venind de pretutindeni, mă scotea din minți.

Deodată, hamalul care mergea în urma mea scăpă balotul de pe umeri și se rostogoli la pămînt. Ne-am repezit la el, dar pînă să-i dăm vreun ajutor, bietul om se chirci ca și cum ar fi fost gîtuît și își dădu sufletul

Nu părea să aibă nici o rană. Nu-i curgea sînge de nicăieri. Abia atunci cînd am vrut să-l culcăm sub un ascunziș de frunze (chiar dacă l-am fi îngropat, tot ar fi dat hienele peste el) am văzut că avea înfiptă în dreptul inimii o săgeată minusculă. Am recunoscut-o îndată. Era aidoma cu aceea care pusese capăt vieții bătrînei călăuze din Leopoldville. Dușmanul nostru nevăzut ne răpise încă un om. Întîi îl lovise pe cel care ar fi fost în stare să ne arate drumul către meteoritul de aur, iar acum, cînd poate găsisem calea și singuri, se răzbunase răpunînd pe un al doilea.

Dar cine era acest dușman ascuns și de temut?

M-am aplecat să-i smulg bietului negru săgeata din piept. Dar, chiar în clipa aceea, tufișurile dimprejur se dădură la o parte și o armată de pigmei ne înconjurară scoțînd țipete sălbaticе. În mâini țineau niște arcuiri mici, pe corzile cărora tremurau săgeți subțiri și scurte, așteptînd să-și ia zborul. Aceste arme teribile ne impuneau un respect desăvîrșit, efectul lor fulgerător fiindu-ne deja cunoscut.

Moartea celor doi nenorociți era un avertisment prea de temut pentru ca vreunul din noi să încerce să reziste în fața amenințării arcurilor.

Marssack ridică totuși carabina ochind pieptul unui pitic. Dar înainte de a avea vreme să apese pe trăgaci, un liliputan cu fața vopsită în alb și cu capul împodobit cu un penaj viu colorat, scoase un strigăt scurt și mai mulți pitici se repeziră la sergent și-i smulseră carabina din mîini.

– Sfinte Nepomuc! exclamă Marssack năucit. Maimuțoii ăștia știu la ce slujește o carabină Winchester!

Sergentul n-apucă însă să-și sfîrșească vorba că pigmeii ne dezarmară pe toți, luîndu-ne pînă și pistoalele ascunse în tocurile lor de piele. Cunoșteau, deci, nu numai la ce folosesc carabinele Winchester, dar și întrebuintarea produselor cu marca

uzinelor Colt, Browning, Parabellum și altele. I-am privit cu atenție. Nu semănau cu pigmeii pe care-i mai întâlnisem în Africa. Erau mai mici de statură, cu pielea mai curînd arămie decît neagră. Aveau niște obra-zuri monstruoase, mici, smochinite, brăzdate de nenumărate zbîrci-turi, săpate parcă cu dalta. Picioarele crăcănate, scurte, erau răsucite înăuntru ca la maimuțe. De aceea, umblau greoi, legănîndu-se, cum fac copiii care abia învață să meargă.

Liliputanii ne dădură brînci, împingîndu-ne pe o poteca îngustă ce șerpuia de-a lungul unui perete neted de stîncă. Pînă atunci nu zărisem acest perete, fiindu-ne ascuns privirilor de cîtiva copaci.

Cam după un sfert de oră de mers, niște șuvițe subțiri de fum ce se ridica spre cer parcă trase de sfori, ne deteră de știre că sîntem în preajma unui sat.

Mărturisesc că deși nu sînt un om fricos, inima îmi bătea să spargă pieptul. La urma urmei, acești omuleți cu înfățișare de maimuțe puteau foarte bine să fie antropofagi și nu aveam nici un chef să fiu transformat în friptură de explorator.

CAPITOLUL IX

UNDE APARE O VECHE CUNOȘTINȚĂ

Satul pigmeilor era o așezare de cîteva zeci de colibe rotunde alcătuite din crengi de copac și lut întărit. Destul de încăpătoare, de altfel colibecele aveau în loc de intrare un fel de gaură prin care abia se putea strecura un pigmeu.

Satul era înconjurat de un gard destul de înalt ca să oprească vizita nepoftită a războinicilor din alte triburi sau a animalelor sălbatice. Două deschizături înguste, una spre răsărit și alta spre apus, constituiau cele două intrări ale gardului. Bineînțeles că ele se astupau în timpul nopții.

Pe aceeași intrare cu noi pătrunseră în sat cîtiva pigmei care purtau înfipt într-un țaruș lung un animal ciudat, asemănător cu un porc mistreț. În urma lor, cîteva femei, la fel de pipernicite, ca și soții lor, aduceau pe umeri niște vase grosolane de lut, încărcate cu rădăcini, nuci, fructe, tuberculi culeși probabil din pădure.

Întregul grup se opri să ne privească, scoțînd strigăte ascuțite de uimire. Nicăieri în jur nu se vedea vreun petic de pămînt lucrat sau vreun țarc pentru vite.

Oamenii aceștia se găseau încă pe cele mai înapoiate trepte ale civilizației. Se deosebeau prea puțin de troglodiții care sălășluiau în întunericul cavernelor. Nimic nu arăta că învățaseră să lucreze pămîntul sau să crească vite. Veșnic înfometați, bărbații colindau, probabil, zile întregi jungla în căutarea vînatului, iar femeile pregăteau hrana, meștereau din lut vase rotunde și încăpătoare, iar apoi porneau și ele în pădure să culeagă fructe sălbatice, rădăcini, ciuperci. Astfel trecea viața lor tristă, bîntuită de frica chinuitoare a celor ce avea să aducă ziua de mîine, cînd vînatul sau culesul va fi poate neîndestulător. Din pricina greutății cu care își procurau cele de ale gurii, era mai mult ca sigur că practicau și antropofagia*, carnea dușmanului

---

Antropofagi = mîncători de oameni – canibali.

răpus împărțindu-se frățește întregului trib la fel ca orice alt aliment adus din pădure.

Deși ne dovediseră că au cunoștințe despre armele de foc, se vedea bine că nu știu să lucreze unelte din fier, pentru că armele lor personale erau făcute numai din lemn și piatră șlefuită.

Ne aflam la începutul veacului XX și căzusem prizonieri ai unor oameni care se mai aflau încă în epoca de piatră. Trăiam deci în plină preistorie. Pigmeii ne împinseră spre mijlocul satului, unde se ridica un idol hidos sculptat din lemn. Monstrul avea niște ochi bulbucăți și gura schimonosită într-un rînjit înfricoșător. Niște colți ascuțiți, ca niște pumnale, ieșeau amenințători din colțurile gurii. Obrazul vopsit violent în roșu contrasta cu fruntea verde și cu nuanța gălbuie a pleoapelor. Idolul își ținea mâinile scurte, cioplite grosolan, pe pîntecul umflat. Deasupra acestui chip, care numai frumușel nu era, se vedea o jumătate de obraz al unei alte arătări, din care „artistul” anonim nu cioplise decît ochii bulbucăți și o frunte încruntată.

De cum dădu cu ochii de idol, Marssack șopti maiorului:

– Nu-mi miroase a bine, domnule maior. Tare mi-e teamă că o să ne rămînă oscioarele pe-aici!

– Cui naiba să-i trăsnească prin cap că în loc să ne umplem de aur o să dăm peste piticii ăștia scîrboși? făcu Rosechamp cu ciudă.

Fără să țină seama de aceste șoapte, pigmeii ne împinseră cu vîrful sulitelor în fața unei colibe mai arătoase. Dinăuntru ieșiră doi liliputani cu fețele vopsite țipător. De gît aveau atîrnate cîte o tobă cilindrică cioplită din trunchiuri de copac. După ce bătură de cîteva ori cu palmele în tobe, cei doi aduseră din colibă și un pitic bătrîn, mai pipernicit și mai urît decît toți ceilalți pigmei. Pocitania avea fața vopsită în galben și mâinile și picioarele încinse cu nenumărate brățări din scoici. Un fel de fustă din fibre de rafie îi acoperea goliciunea, iar pe piept îi atîrna o tidvă omenească.

Pocitania se strîmbă la noi și începu să învîrtească fioros prin aer o măciuca.

– Cine o mai fi și ăsta? întrebă Marssack în șoaptă.

– Cred că e vrăjitorul tribului, răspunse Rosechamp, apoi făcu un semn călăuzei să se apropie și-l întrebă.

– Tu înțelegi ce vorbesc ăștia?

– Înțeleg puțin, deși vorbesc altă limbă, îl lămuri.

– Bine. Cît pricepi e de-ajuns! Spune-le că n-am venit cu gînduri rele. Că le-am adus în dar mărgele, oglinzi și alte podoabe.

Călăuza vorbi îndelung cu vrăjitorul.

– Ce spune? întrebă Rosechamp.

– Că nu el poate hotărî soarta noastră. Șeful tribului va hotărî dacă vom fi sau nu jertfiți.

– Atunci sa ne ducă la șeful tribului, se îndîrji maiorul.

– Șeful tribului este aici! auzirăm rostind pe englezește o voce chiar îndărătul nostru.

Am întors toți capetele ca arși. Un alb îmbrăcat în niște haine zdrențuite, ne privea ironic, cu niște ochi obosiți de nesomn. Părul cărunț, îi cădea în neorînduială pe frunte. O barbă țepoasă, crescută sălbatic, îi ascundea obrajii.

– Nu mă recunoașteți, domnilor? Am fost faimos pe vremuri! Orice explorator adevărat a auzit de mine.

– Colonelul Arthur Smith, murmură Rosechamp.

– Chiar el, domnule maior. Colonelul Arthur Smith, dispărut în anul 1900 în taina pădurilor virgine, iar astăzi, căpetenia tribului Mantușari și cel mai bogat om din lume.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, o scînteie ciudată se aprinsese în ochii colonelului. Cred că nici un dinozaur îmbrăcat în frac și cu un joben pe cap, apărut pe neașteptate în mijlocul unei străzi din București, n-ar fi produs o stupefacție mai mare decît apariția lui mister Arthur Smith în calitate de șef de trib. Îl priveam cu toții buimăciți, neștiind ce să credem. Oare acest om îmbătrînit, neîngrijit, era într-adevăr colonelul Arthur Smith, altă dată unul din cei mai chipeși ofițeri ai armatei britanice? Iar dacă era el, nu ne mințea cînd afirma că a devenit șeful tribului de pigmei?

Parcă ar fi ghicit întrebările care ne chinuiau. Smith dădu ordin să fim dezlegați și adresîndu-ni-se în limba franceză ne pofti să intrăm în coliba lui. Locuința șefului de trib se deosebea destul de puțin de celelalte colibe ale satului. Era numai ceva mai încăpătoare și în plus avea și mobilă – o masă și cîteva scaune cioplite rudimentar.

Invitîndu-ne să luăm loc, Smith ne spuse:

– Vă rog să iertați purtarea supușilor mei. A fost un pic cam sălbatică. Sînt puțin obișnuiți cu străinii; în afară de mine și de ceilalți trei membri ai expediției mele n-au mai văzut nici un alt alb.

– Cum, și ceilalți membri ai expediției sînt în viață? întrebă vădit interesat Rosechamp.

Glasul colonelului tremură ușor.

– Nu toți. Sir Ewald Robertson a murit încă în junglă, mușcat de o viperă. Ceilalți trăiesc și lucrează împreună cu mine.

– Atunci îi vom cunoaște și pe ei, m-am bucurat eu.

– Desigur! răspunse Smith, fără să clipească. Mîine îi veți cunoaște pe toți.

Perdeaua împletită din fibre subțiri de palmieri, care atîrna la intrare, se dădu la o parte și în colibă se strecură vrăjitorul tribului. Apropiîndu-se de colonel, îi șopti ceva la ureche.

– Azi nu-ți dau nimic! spuse Smith într-un dialect asemănător cu limba bantu. Dar vrăjitorul i se aruncă la picioare și i se agață rugător de haine.

– Înțelege că nu-ți dau nimic, mai spuse o dată colonelul. Vrăjitorul continuă însă să-l tragă de haine și să bolborosească niște cuvinte din care nu înțelegeam nimic.

Vădit plictisit, Smith îl lovi cu cizma în obraz. Fața piticului se umplu de sînge și în ochii lui înguști se aprinse o scînteie de mînie. Ne așteptam să sară în picioare și să

se repeadă asupra colonelului cu măciuca pe care o ținea legată la șold. Dar nu se întâmplă nimic din toate acestea. Scînteia de minie se stinse tot atît de brusc de cum apăruse și, izbucnind în hohote de plîns, pigmeiul se tîrî mai departe la picioarele englezului. Smith îl dădu înlături cu o nouă lovitură de picior și ducîndu-se la o ladă aflată într-un colț al colibei scoase dinăuntru o sticlă umplută pe jumătate cu un lichid de culoare închisă.

De îndată ce o văzu, vrăjitorul scoase un țipăt de bucurie și întinse către ea mîinile tremurînde. Englezul i-o dădu cu un gest plin de dispreț, iar vrăjitorul o zbughi iute din colibă, strîngînd sticla la piept.

Smith îl urmări cu o strîmbătură de scîrbă săpată în colțul gurii.

– I-am dat alcool, ne lămuri el. Eu l-am învățat să bea și a prins atît de bine acest obicei, încît acum nu mai poate trăi fără alcool. Cînd am sosit în satul Mantușari habar nu avea de gustul „apei de foc“. Sînt tare înapoiți. Nici să facă spirt nu știu! Vrăjitorului i-a plăcut din prima clipă gustul whisky-ului, iar apoi, pentru cîteva sticle m-a declarat șef de trib în locul șefului proaspăt mutat în lumea celor fericiți.

Marssack începu să ridă în hohote.

– Frumoasă poveste, chicoti el.

Rîse și Smith, un rîs forțat care-i ascutea și mai mult trăsăturile feței.

Rosechamp tăcea. Îl urmărea pe englez, cu ochii pe jumătate închiși și nimeni n-ar fi putut spune ce gînduri îi treceau prin creier.

Înviorat, Smith ne povesti o mulțime de amănunte despre viața sa.

– În șase luni, spuse el, vrăjitorul mi-a sfîrșit toată rezerva de băuturi. Și știți și dv. că niște adevărați englezi, cum sînt de altfel toți membrii expediției mele, nu pleacă la drum fără o rezervă serioasă de alcool. Am fost nevoit să-mi înjghebez singur un alambic și să fabric rachiu din fructe. Am avut noroc că vrăjitorul nu e pretențios. În lipsă de whisky „Black and white“*, vrăjitorul s-a mulțumit și cu rachiu. Îi dau în fiecare zi cîte puțin. Pentru asta mi-e devotat!

Smith se încruntă și spuse apoi cu o voce înăbușită, ștergîndu-și cu mîneca fruntea îmbrobonată de sudoare.

– Știu că mă urăște. În ziua cînd n-aș mai avea alcool să-i dau sau ar învăța să-i fabrice singur, m-ar ucide! Atunci ar pieri cel mai bogat om din lume.

Smith ne privi pe fiecare în ochi și spuse rar:

– Nu vă mirați că un individ îmbrăcat în zdrențe, demn de milă, un individ nespălat, bolnav, care trăiește în cea mai neagră sălbăticie, pretinde că e posesorul unei averi incommensurabile!

– Ce avere? îngăimă Marssack.

– Meteoritul de aur!

Aceste trei cuvinte avură efectul exploziei unui șrapnel. Rosechamp holbă ochii mari și scăpă un țipăt de uimire. Marssack fu cît p-aci să cadă de pe scaun, iar eu

---

* „Black and white“ – alb și negru, celebră marcă de whisky.

însumi simții cum în vine sîngele a început să-mi circule mai repede.

Fără să se mire de emoția de care fuseserăm cuprinși, Smith continuă calm.

– Da, domnilor. În anul 1901, după 10 luni de rătăcirii prin junglă, în apropierea satului Mantușari am descoperit meteoritul legendar. Îi veți putea vedea și dv. mîine dimineață. Acolo veți întîlni și pe ceilalți membri ai expediției mele. Pînă atunci vrăjitorul se va ocupa de tovarășul dv. bolnav. Puteți avea toată încrederea. În ceea ce privește frigurile se pricepe mai bine decît mulți medici din Londra. Și acum îmi permit să vă rog să mergeți la culcare. Sînt obosit și eu și dv. E timpul să ne odihnim.

O bătaie din palme și doi pigmei veniră să ne conducă la colibele noastre. Vizita noastră la acest om enigmatic, care renunțase de 10 ani la toate binefacerile civilizației, deși după cum arătase el însuși era cel mai avut om din lume, luase sfîrșit.

CAPITOLUL X METEORITUL DE AUR

N-aș putea spune că am petrecut o noapte prea plăcută. Deși eram frînt de oboseală, a fost cu neputință să adorm înghesuit într-o colibă de pigmei. Aerul greu și căldura apăsătoare nu mă lăsară nici să ațipesc.

Deși ne primise foarte politicos și se arătase foarte binevoitor față de toate cerințele noastre, sub diferitele pretexte, Smith nu ne înapoiase nici armele și nici măcar corturile. Așa că pînă în cele din urmă mă culcai afară, sub cerul vast și înstelat al nopții ecuatoriale.

De dimineață, Leicher se simți într-adevăr mai bine. Ierburile știute numai de vrăjitor se dovediră binefăcătoare. Locotenentul, deși încă foarte slăbit, se ridică de pe brancardă și fu în stare să ne însoțească pînă la meteorit. Pe la orele 9, Smith dădu semnalul de plecare. Împreună cu noi mai venea un grup destul de numeros de războinici și vrăjitorul tribului. Mambo ținu să mă însoțească și fără să-i mai cer permisiunea lui Rosechamp îl luai cu mine.

La ieșirea din sat, Smith ne conduse pe aceeași potecă pe care fuseserăm aduși cu o zi înainte.

N-am mers mult și peretele de stîncă a cărui netezime neobișnuită ne mai atrăsese atenția la venire, apără din nou în fața noastră. Aici colonelul se opri.

– Ne aflăm în fața, meteoritului, cîntat de legendele arabe, spuse el arătîndu-ne peretele.

Nici nu-și termină bine vorba că Marssack cu Leicher se repeziră înfrigați la stîncă și începură s-o ciocane, s-o pipăie, ba chiar să încerce să desprindă un bulgăre din piatra dură.

Smith rîse batjocoritor.

– Domnilor nu vă prea pricepeți la meteoriți. Vă închipuiți oare că aurul se găsește la suprafață? Vreți să-i smulgeți chiar acum? Pe loc? Eu am avut răbdare 10 ani, pînă ce am ajuns la el. Mai răbdați și dv. măcar o jumătate de oră.

Marssack și Leicher se întoarseră rușinați.

– Cred că înainte de a pătrunde înăuntru meteoritului, adăugă colonelul, sînt necesare cîteva lămuriri. Mă văd obligat să vă țin o scurtă lecție despre aceste ciudate corpuri venite pe calea aerului.

Prelegerea lui Smith nu fu atît de scurtă cum ne prevenise, dar el se dovedi cu acest prilej un adevărat savant cu cunoștințe foarte vaste. Era la curent cu tot ceea ce știința din vremea aceea adusese în domeniul meteoriților.

– Unii savanți, ne spuse Smith, numesc bolizi acele mari mase de piatră și minereu care vin din spațiile cerești și, pătrunzînd în atmosfera pămîntească, se aprind și cad în flăcări fărîmițați în mii de meteoriți sau aeroliți. Unul din cei mai mari bolizi înregistrați pînă acum este cel din Orgueil.

Bineînțeles că meteoriții ajunși pe pămînt sînt cu mult mai mici. Totuși meteoritul meu are o rază de doi kilometri și jumătate, fiind un adevărat meteorit gigant.

Originea bolizilor a fost îndelung discutată și se mai discută și astăzi. Multă vreme s-a negat însuși faptul că ei nu provin de pe pămînt. Primul studiu mai cuprinzător asupra meteoriților i se datorează învățatului francez Biot. În anul 1803, o mare ploaie cu „pietre“ s-a abătut asupra orașului francez Laigle. Academia de Științe l-a trimis pe ilustrul învățat să le studieze. Biot a stabilit atunci definitiv originea extrapămîntească a meteoriților. Asta însă nu era de ajuns; rămînea de lămurit anume de unde vin. La această problemă s-au dat foarte multe răspunsuri.

Unii savanți pretind că bolizii au o origine lunară, formîndu-se în mediile sărace în oxigen. Alții, dimpotrivă, susțin că bolizii nu sînt altceva decît niște asteroizi, adică niște mici planete ce se învîrtesc în jurul soarelui între orbitele lui Marte și Jupiter și care, scăpînd de sub atracția marilor corpuri cerești din jur, gonesc vertiginos în spațiile interastrale.

În sfîrșit, alții le atribuie o origine cometară, confundîndu-le cu stelele căzătoare. Pînă acum, nu s-a putut trage nici o concluzie precisă. Un fapt care a tulburat însă foarte mult pe învățați a fost că în meteoritul din Orgueil a fost descoperit cărbune de proveniență organică. Deci, celebrul bolid sosea dintr-o lume unde există sau a existat viață.

Trebuie să știți, mai adăugă Smith, printre altele, că se cunosc patru categorii de meteoriți, după cantitatea de fier și de nichel pe care o conțin.

Mîngîind giganticul bloc de piatră și metal, Smith mai spuse:

– La suprafață, după cum vedeți, meteoritul este învelit într-o pojghiță subțire de substanță sticloasă, care netezește asperitățile. Această pojghiță s-a format datorită unui proces de topire superficială de foarte scurtă durată, la care a fost supus aerolitul. Acest proces nu s-a petrecut numai cu meteoritul meu, ci cu toate meteoritele care au ajuns pe pămînt.

Terminîndu-și explicația, Smith ne invită să trecem mai departe, în interiorul meteoritului.

Pigmeii aprinseră niște vreascuri și pătrunserăm într-un gang strîmt care dădea într-o grotă aproape perfect rotundă. De îndată ce intrarăm în grotă, din toate ungherele izbucniră zeci de lilieci mici ca niște fluturi, care începură să zboare încoace și încolo speriați de lumină.

Trecurăm printr-o galerie strîmtă și umedă ce se îngusta tot mai mult, dîndu-ne senzația că în curînd vom fi striviți sub apăsarea pereților. Deși o suflare de aer rece, venind de undeva dintr-un loc necunoscut, ne mîngîia frunțile înfierbântate, sudoarea curgea leoardă de pe noi.

Deodată, gangul coti deschizîndu-se brusc într-o peșteră largă și simții pe neașteptate atingerea unei mîini omenești reci ca gheața. O mîină de mort. Am scos un strigăt de groază.

– Lumina! tună Smith.

Pigmeii aduseră în grabă lîngă mine vreascurile aprinse și înaintea ochilor noștri înspăimîntați apărură trei mumii, care se holbau la noi cu orbitele lor negre lipsite de globi oculari.

Un rîs drăcesc deșteptă ecouri prelungi în grotă. Rîdea colonelul Smith.

– Dați-mi voie să vă prezint pe membrii expediției mele, hohoti el, arătîndu-ne

cele trei mumii.

– Iată-l pe sir John Russel, pe sir Roger Watson și, în sfârșit, pe onorabilul sir Richard Burminghom. Priviți-i ce cumiști stau! Colonelul rîse din nou. Un rîs sardonice, înfricoșător, care n-avea nimic omenesc în el.

Colonelul ne privea cu ochi scînteietori. Nu mai rîdea. Începu să ne explice cu același ton calm cu care ne vorbise despre originea meteoriților.

– Tribul Mantușari obișnuiește să mumifice trupurile dușmanilor uciși, ca să nu se prefacă în fiare sălbatice. Prizonierii sînt întîi jertfiți idolului, iar apoi sînt înveliți în fișii lungi de fibre vegetale și depuși înăuntrul meteoritului, care, pe lîngă admirabila calitate de a ascunde aur, mai are și proprietatea misterioasă de a conserva cadavrele. Cine pătrunde în grotle sale tainice nu mai putrezește niciodată. Grăsimea se topește, se macerează, dar pielea rămîne intactă. După cum vedeți mumiile se aseamănă izbitor cu colegele lor din piramidele egiptene.

În diferitele ganguri și peșteri din meteorit se găsesc cadavrele multor călători. Pe toți i-a mînat același miraj al aurului. Tăcerea pereților de piatră și metal adăpostește arabi veniți de pe întinderea nesfîrșită a pustiurilor, încă în urmă cu două secole. Alături, se află portughezi și spanioli, descinși din Angelo și Coasta de Aur. Poate unul din ei, evadînd din ghiarele pigmeilor, și nemaiavînd putere să fugă mai departe, a scris citatul dantesco pe unul din copacii junglei pitice. Pînă la urmă, prins din nou, a fost sacrificat și el.

Nu departe de aici dorm somnul veșnic doi nemți din Africa de sud-vest și un olandez care a străbătut continentul urcînd spre ecuator, tocmai din Colonia Capului.

Toți cîți au rîvnit meteoritul au ajuns la el numai sub această formă jalnică de mumii.

Singur eu am izbutit să-i iau în stăpînire, să mă bucur de comorile lui, ceilalți au fost uciși de pigmei.

Smith vorbea calm și mîndru de toate aceste tragedii zguduitoare, cînd deodată fu întrerupt de strigătul înfricoșat al lui Leicher. Locotenentul se apropiase de mumii și acum arăta înspăimîntat tîmpla uneia din ele.

– Acest om, înainte de a fi mumificat, a fost împușcat, murmură el. Are tîmpla sfârîmată de un glonte de revolver.

Arthur Smith tresări și aruncă locotenentului o privire plină de ură.

– Da! a fost împușcat, urlă colonelul. Eu l-am împușcat!

O tăcere de gheață cuprinse gropa. Ce tragedie se petrecuse în această, lumea sălbatică a piticilor, în preajma meteoritului tăinuitor de comori? De ce un om ridicase revolverul împotriva unui tovarăș de-al său? Era blestemul aurului, care amețea mințile?

Cu pieptul cutremurat de spasme, Smith spuse răgușit:

– L-am împușcat pentru că voia să-mi răpească aurul, aurul meu, aurul care mi se cuvine numai mie. Doi oameni am împușcat cu mîna mea, iar pe al treilea l-am

dăruit tribului. A fost jertfit marelui idol.

Smith își sfișie cămașa ca să respire mai ușor. Părea că din clipă în clipă se va prăbuși mort la picioarele noastre. Cu un efort de voință își învinse însă slăbiciunea și continuă.

– N-am cerut ajutoare din partea societății belgiene de geografie, n-am adus unelte perfecționate, fiindcă nu vreau să împart cu nimeni aurul. Zece ani împreună cu pigmeii mei am săpat cu unelte mai mult decât primitive o galerie care duce pînă în centrul meteoritului. Acolo bănuiam că se află aurul. Nu m-am înșelat. Metalele grele cad întotdeauna în centrul meteoritelor. Aurul are greutatea atomică 197,2, și într-adevăr am dat peste aur. Acum, cu cîteva lovituri de tîrnăcop se prăvălesc la picioarele mele kilograme de metal prețios. Sînt bogat, sînt cel mai bogat om din lume!

Din nou i se aprinse în ochi scînteia ciudată pe care o mai zărisem la el.

Acum însă îi pătrusesem înțelesul. Omul din fața mea era nebun. Aurul îi furase mințile. Nu era nici prima, nici ultima victimă a acestui metal blestemat.

– Și voi vreți să-mi răpiți comoara, șuieră Smith. Știam de mult despre venirea voastră. Trimesesem un negru credincios, singurul rămas în viață, din hamalii ce mă însoțiseră pînă aici, să-mi aducă niște unelte din Leopoldville. Acolo el a aflat că bătrîna călăuză care m-a condus pînă la pădurea pitică, mai trăiește și este căutată de niște exploratori albi, ca să-i conducă la meteorit. Atunci, așa cum primise ordin de la mine, a pus capăt vieții aceluia martor primejdios și s-a grăbit să ajungă în sat înaintea voastră. Voi ați găsit drumul și singuri.

Dar și voi veți muri înainte de a izbuti să-mi furați un singur gram de aur. Poimîine este sărbătoarea marelui idol. De mult nu i s-a mai jertfit carne omenească. Poimîine trupurile voastre vor cădea pe altarul de jertfă. Pigmeii mei vor fi foarte bucuroși.

Apoi, întorcîndu-se către războinicii care îl însoțeau, colonelul le ordonă.

– Legați-i!

CAPITOLUL XI

JERTFA MARELUI IDOL

Țarcul în care fusesem închiși, împreună cu hamalii noștri, era strîmt și incomod. Fuseserăm dezlegați, dar 30 de pigmei aflați în jurul țarcului cu arcurile pregătite, ne făceau imposibilă evadarea.

În sat, se porniseră cîntece și dansuri sălbătice, vestind apropierea serbării sacre.

Leicher se chircise într-un colț și plîngea ca un copil. Se afla în apropierea comorii pe care o visase de atîta vreme și era sortit să piară înainte de a putea măcar s-o atingă.

Mai la o parte de restul grupului, Marssack și cu Rosechamp sușoteau în mare taină. Deodată, maiorul se culcă pe burtă și începu să țipe ca din gură de șarpe.

Părea că este încercat de dureri cumplite. Se zvîrcolea cuprins de spasme, horcăia

și striga după ajutor. Marssack, vădit îngrijorat, căuta să-i liniștească, fără să izbutească însă să-i potolească durerile îngrozitoare.

– Cheamă-l îndată pe vrăjitor, strigă el călăuzei. Maiorul este pe moarte.

Călăuza parlamentă timp îndelungat cu unul din pigmeii care ne păzeau și pînă în cele din urmă îl convinsese să pornească în goană mare după vrăjitor.

Între timp maiorul, cu spume la gură, fu cuprins de un tremur care-i zgîlția întregul trup. Degeaba îi întindea Marssack plosca cu apă ca să bea, căci Rosechamp gîfîind cu respirația șuierătoare, nu voia să se atingă de băutură ca și cum intestinele lui arse nu ar fi fost în stare să primească nici un fel de lichid.

Curînd sosi și vrăjitorul. De cum intră în țarc, Marssack ne îndepărtă pe toți, lăsînd în preajma bolnavului numai pe vrăjitor și călăuza care slujea și de tălmaci.

Vrăjitorul se aplecă peste bolnav și-i puse mîna pe frunte. Ca printr-o minune, spre stupoarea noastră, a tuturor, gemetele maiorului se potoliră pe dată. Rosechamp începu să vorbească cu vrăjitorul prin intermediul tălmaciului. Pocitania părea stupefiată de ceea ce îi spunea belgianul. Încet-încet, se lumina însă la față și în clipa cînd a părăsit țarcul, un zîmbet triumfător îi flutura pe buze.

În colțul lui, maiorul își frecă mulțumit mîinile și îi strigă sergentului.

– Hai Marssack să facem nani, putem să ne culcăm liniștiți! Noaptea aceea mi s-a părut că durează o veșnicie. Marssack și cu Rosechamp, în schimb, adormiră zîmbind ca și cum nu l-ar fi amenințat nici o primejdie. Leicher, după ce se răsucise toată noaptea, spre zori adormise și el. Zăcea întins pe spate, cu gura deschisă și cu pieptul zgîlțit de suspine dese.

Numai Mambo și cu mine n-am închis un ochi pînă la revărsatul zorilor. Bunul negru căuta să-mi dea curaj, deși vedea bine că nu prea reușește.

– O să scăpăm master! Piticii sînt prea mici ca să omoare un master atît de mare, spunea el întruna.

Soarele se înălțase de-o suliță cînd văzură venind în goana mare o mulțime de liliputani, cu vrăjitorul în frunte. Războinicii agitau sulițele în aer, înfigîndu-le într-un inamic invizibil și scoteau țipete ascuțite.

Un murmur de groază trecu printre hamalii noștri. Sosise oare momentul execuției?

Rosechamp făcu cîțiva pași înainte și aștepta calm sosirea cetei de pigmei. Pe fața lui nu se clintea nici un mușchi. În acel moment l-am admirat pe acest om, care era în stare să întîmpine cu atîta liniște moartea.

Marssack sta alături de maior și își mușca nervos vîrfurile mustății. Leicher se pitise tremurînd printre hamali. Își închipuia poate că acolo nu vor da pigmeii de el.

Piticii pătruseră în țarc și, spre nemărginita mea mirare, se trîntiră cu toții la pămînt în fața maiorului.

Vrăjitorul începu un discurs lung din care nu înțelegeam o boabă.

– Ce spune? Tu înțelegi? l-am întrebat eu pe Mambo.

– Zice că sufletul șefului a fost luat de idolul mare.

– Cum, Arthur Smith a murit?

– Da... Și idolul mare a arătat prin semne că maiorul Rosechamp trebuie să fie ales șef.

– Ei, asta-i bună, făcui eu. Rosechamp șef de trib. Să fiu al naibii dacă m-aș fi gândit vreodată la una ca asta.

Fără să pară de loc uimit de voința marelui idol care-l înălțase căpetenie peste pigmei, maiorul ieși din țarc cu pași măsurați, plini de demnitate, după cum cerea marele rang pe care îl obținuse. În urma lui, gloata liliputanilor țipa de bucurie, făcând o hărmălaie de nedescris.

Ne îndreptarăm spre coliba lui Smith. Eu râdeam fericit. Roata norocului se întorsese. Condamnații de ieri deveniseră stăpînii de azi. Numai Mambo nu părea foarte încîntat.

– Tu nu te bucuri, Mambo?

– Ba da, master, răspunse negrul clătînînd trist din cap.

– Dacă te bucuri, de ce ești atît de posomorît?

– Miine este sărbătoarea jertfelor, șopti bunul negru. Cineva trebuie ucis... Marele idol cere.

– Lasă să ceară! Rosechamp este acum șef și nu va îngădui o ceremonie atît de barbară.

– Eu rog pe master să-mi dea voie să fug. Lui Mambo îi e teamă!

– Unde să fugi? Sîntem departe de orice centru populat. Vei fi răpus de fiarele junglei.

Negrul stăruie:

– Mambo roagă să-i dați voie să fugă.

– N-ai decît. Fă cum crezi! am răspuns eu supărat. Mambo se îndepărtă tăcut, iar eu intrai în fosta colibă a lui Smith. Înăuntru, Rosechamp tocmai îi dădea o sticlă cu alcool vrăjitorului. Maiorul mă întîmpină cu un zîmbet batjocoritor:

– Nu te așteptai să scapi atît de ușor, domnule Spineanu, nu-i așa?

– Vă mărturisesc că nu, domnule maior, am răspuns eu. Rosechamp mîngîie scăfîrlia neagră a vrăjitorului și spuse:

– Vrăjitorul ăsta s-a arătat a fi un băiat bun și cît se poate de priceput. Cîteva picături de otravă și marele șef Smith a zburat la marele său idol.

– Cum? Colonelul a fost otrăvit?

– Dar ce ți-ai închipuit? făcu maiorul zeflemitor. Credeai că a murit de moarte naturală? Știi că ai haz, tinere!

Leicher și Marssack începură să rîdă cu hohote. Maiorul continua să-și bată joc de mine.

– Fără îndoială că dumneata crezi că însuși marele idol a hotărît numirea mea ca șef al tribului Mantușari. Nici nu-ți trece prin cap că totul a fost aranjat dinainte cu vrăjitorul. I-am făgăduit două sticle de alcool pe zi și deasupra că-l învăț să tragă cu

pușca. Afacerea s-a încheiat pe dată. Te miri, nu? Ești cam prostănac, băiețașule. Nu știu ce ai învățat pe la Bruxelles, dar aici în Africa nu ești bun de nimic.

Am simțit că-mi ard obrazii. Aș fi vrut să-i răspund ceva să-l usture. Dar am tăcut. Îmi dădeam seama că șiretenia acestui om, oricât de mîrșav ar fi fost, ne salvase pe toți de la moarte. Jucase de minune rolul omului bolnav și izbutise să-l atragă pe vrăjitor de partea sa.

– De mîine începem exploatarea aurului din meteorit, spuse maiorul dezbrăcîndu-se. Vom, folosi însă metode mai perfecționate decît cele întrebuițate de Smith. În primul rînd exploziv. Avem o cantitate suficientă în baloturi.

– Cum, nu anunțăm la Bassoko descoperirea noastră? Nu cerem ajutoare? am întrebat eu mirat.

– Nu, îmi răspunse scurt Rosechamp. Nici nu mă gîndesc ca aurul nostru să intre în mîinile statului belgian. Noi l-am descoperit, al nostru să rămînă!

– Faceți aceeași nebunie ca și Smith. Fără unelte, fără oameni pricepuți, aurul nu poate fi exploatat ca lumea.

– Pe naiba! zise Marssack. Cît avem noi nevoie luăm și singuri. Ce rămîne, n-are decît să ia cine o pofti. La urma urmei poate nici nu-i atît de mult! Cîteva sute de kilograme acolo, și gata.

– Și cum o să-l transportăm?

– Asta vom vedea mai tîrziu, răspunse Rosechamp. De altfel folosirea persoanei l-a plural nu e cea mai corectă.

– Nu înțeleg!

– Nu trebuia să spui „cum o să-l transportăm“, ci „cum o să-l transportați“ – persoana a II-a plural. Vezi, deși sînt cîțiva ani de cînd am terminat școala, mă pricep încă perfect la gramatică.

L-am privit nedumerit.

– Am uitat, domnule Spineanu, să-ți comunic ce era mai însemnat. Știi că mîine este sărbătoarea jertfei! Am făgăduit poporului meu că nu-l voi lipsi de această bucurie. De altfel a fost și una din condițiile încoronării mele. Nu pot fi o căpetenie mai rea decît predecesorul meu. Vrăjitorul mi-a cerut o jertfă albă. Pe oricare dintre noi! Cît timp ai fost afară, noi am tras la sorți. Din nefericire, numele dumitale a ieșit din casceta care ne-a folosit drept urnă. Ești menit să devii jertfă marelui idol. Este o cinste deosebită.

Încercai un gest de revoltă. Strîngînd pumnii voiam să mă reped la maior, dar acesta îmi ieși înainte și ocolindu-mi privirea îmi spuse liniștit:

– Te sfătuiesc să nu încerci să opui vreo rezistență, pentru că în timp ce noi trei sîntem înarmați, am avut grijă să n-ai asupra dumitale nici măcar un briceag!

Am rămas o clipă încremenit, apoi am strigat.

– Nu se poate! Nu se poate să mă ucideți!

Leicher se uita afară, printr-o fereastră a colibei. L-am întors cu fața la mine.

Era alb ca hîrtia, iar mîinile albe și îngrijite îi tremurau. I-am strigat:

– Ești ofițer, nu poți să fii părtaș la o nelegiuire ca asta. Îți încarci conștiința cu o nouă mișelie. Amintește-ți de mama ta. Și pe ea ai ucis-o tot tu!

Buzele golite de sînge ale locotenentului se schimonosiră ca și cum i-ar fi venit să plîngă.

– Ai dreptate, murmură el, cu glasul abia auzit. Nu pot lăsa să fii ucis. Domnule maior, iartă-l! se adresă Leicher de astă dată lui Rosechamp. Este membru al expediției noastre. Nu e cu putință să-l arunci în mîinile canibalilor.

Maiorul îl privi disprețuitor.

– Dacă vrei, spuse el, poți să-i iei locul. Mie mi-e indiferent cine va fi jertfit idolului.

– Ești prea cinic, domnule Rosechamp, șopti Leicher. Dar dacă vei fi dumneata acela care va fi jertfit?

În mîinile locotenentului apărură țeava unui revolver.

– Dacă acest revolver va pune capăt nelegiuirilor dumitale? șuieră Leicher.

Marssack încercă să se repeadă asupra tînărului ofițer, dar acesta i-o luă înainte.

– Nici o mișcare, sergentule, dacă nu vrei să treci în rîndul strămoșilor.

Rosechamp nu părea însă deloc impresionat de amenințarea revolverului. Zîmbea la fel de disprețuitor ca și mai înainte.

– Ești mult prea laș, locotenente Leicher, ca să ai îndrăzneala să apeși pe trăgaci, spuse el. Ai fost întotdeauna slab. N-ai nici un pic de voință în tine. N-ai fost niciodată în stare să te ridici de la masa de joc, deși simțea că trebuie s-o faci! N-ai fost vreodată capabil să duci măcar o singură acțiune la bun sfîrșit. Te-am scos din noroi și din mizerie ca să te îmbogățesc. Te-am făcut om atunci cînd nu erai decît o cîrpă.

– M-ai făcut complice, nu om!

– Numește-o cum vrei. Ți-au plăcut întotdeauna titulaturile pompoase, dar n-ai știut să ți le păstrezi. Nu! Îți este mult prea greu să renunți la mine. Știi prea bine că fără Rosechamp nu te poți îmbogăți. Nu poți obține meteoritul de aur. Admiri voința mea de fier, ai nevoie de ea. În aceste condiții, n-ai să mă împuști! Aruncă deîndată revolverul pînă ce nu mă înfurii! Dacă mă înfurii o să-ți pară rău. Te voi biciui sau poate te voi jertfi și pe tine. Tu știi că deși sînt în bătaia revolverului tău, sînt mai puternic de o mie de ori decît tine. Aruncă, deci, revolverul chiar acum, dacă mai vrei să te iert.

Ca hipnotizat de privirea unui șarpe, Leicher asculta cu ochii holbați ceea ce îi spunea maiorul. Nu mai era în stare să facă nici o mișcare.

– Hai, azvîrle jos revolverul, mai spuse o dată maiorul.

Moi, degetele locotenentului se desfăcură de pe patul revolverului și arma căzu jos. Leicher se întoarse apoi brusc și ieși plîngînd din colibă.

Vrăjitorul care asistasese la toată scena, scoase un țipăt gutural și înăuntru năvăli o ceată de pigmei. La un semn al lui, piticii se repeziră asupra mea. Dar eram hotărît

să nu mă predau atît de ușor. Din cîțiva pumni bine plasați pigmeii se rostogoliră unii peste alții. Încearca să fug din colibă, dar Marssack mă prinse și-mi răsuci mîinile la spate. Acum pigmeii îndrăzniră să se apropie din nou și să mă lege.

– Ai să dai socoteală de asta! l-am amenințat eu pe Rosechamp.

Dar acesta se opri înaintea mea și-mi răspunse nepăsător.

– Ți-amintești că în urmă cu cîteva zile m-ai amenințat cu revolverul și m-ai batjocorit. Erau de față subalternii mei și opt negri. O astfel de ofensă nu se poate ierta.

L-am fulgerat cu privirea și i-am spus printre dinți.

– Ești o bestie, Rosechamp!

Vinele de pe fruntea maiorului se umflară să se spargă. Scrișni și mă izbi plin de furie cu pumnul în obraz. Am căzut grămadă cu fața însîngerată.

Pigmeii mă ridicară în grabă și mă duseră la stîlpul de jertfă. Cîteva funii trecute cu pricepere peste tot trupul mă imobilizară cu desăvîrșire.

După ce am stat aproape două ore în această poziție, sub razele fierbinți ale soarelui ecuatorial, am leșinat și m-am trezit abia seara...

CAPITOLUL XII

FANTOMA

Coliba lui Smith răsuna de hohote de rîs. Larma era purtată pînă departe, tulburînd liniștea satului adormit. Cei trei albi cheuiau împreună cu vrăjitorul. Dăduseră de aur, aveau puterea în mînă, erau fericiți. Iar eu trebuia să-mi aștept sfîrșitul, ținut de stîlpul jertfelor. Îi disprețuiam pe Rosechamp și pe Marssack pentru cruzimea și grosolănia lor, dar ei se dovediseră mai inteligenți decît mine. Chiar bunul Mambo, simplul negru cu suflet de copil, se arătase mai prevăzător ca mine. Acum jungla îl ascundea, ferindu-l de răzbunarea lui Rosechamp.

Naiv, înfumurat și prost, aveam să pier în cazne groaznice, fără să-mi fi îndeplinit nici unul din visurile tinerești care mă însuflețeau. Teribila taină ce învăluia tărîmul misterios pe care mă aflam avea să rămînă nedelegată. N-aveam să aflu niciodată cauzele care aduseseră la nașterea unei noi rase de pigmei. N-aveam să știu cum a fost posibil ca în mijlocul junglei ecuatoriale, cu arbori și animale gigante, să apară o pădure pitică.

Acum, ultimele pregătiri pentru jertfirea mea erau pe sfîrșite. În zori, pumnalul de sacrificiu avea să mi se înfigă adînc în gîtlej. Aveam să mai rămîn toată noaptea legat de stîlpul de cazne și apoi... Apoi, totul avea să se sfîrșească.

În spațiul liber rămas între stîlp și idol, pigmeii aprinseseră un foc și se așezaseră turcește în jurul lui.

Pe cer, stelele prinseră să pîlpîie una cîte una, aprinse de un lampagiu nevăzut. Între ele, albă, tremurătoare și rece, crucea Sudului își trimetea chemarea care mînase corăbierii temerari către ținuturile înghețate ale Arcticii.

Eram sortit să mor zadarnic, lăsînd un mister nedezlegat. Poate niciodată Rosechamp n-avea să comunice oamenilor de știință despre existența meteoritului și a pigmeilor. Poate că niciodată geografii n-aveau să afle că în Congo există o junglă pitică.

Eu unul aș fi renunțat bucuros la tot aurul din meteorit ca să pot face în schimb acea comunicare, să fiu în stare să descopăr cauza misterioasă care produsese uimitoarele transformări în structura oamenilor, plantelor și animalelor.

O împunsătură de suliță mă readuse la realitate. Un pigmeu dorise să se convingă că mai mișc, că n-am murit înainte de oficierea ceremonialului.

Nu puteam să mai fac nimic pentru acești oameni. Aveam să mor într-un mod prostesc, nelăsînd în urmă decît un trup care se va usca în grota unui meteorit, fără să putrezească, veacuri de-a rîndul. De această soartă nu mă putea scăpa decît o minune!

Și minunea se produse!

Pe neașteptate pigmeii din jurul focului săriră în picioare și-o luară la sănătoasa scoțînd țipete ascuțite de groază.

O mumie dintre cele aliate în grotă se desprinsese din umbrele nopții și se apropie de foc. Obrazul alb, cîrpele cu care îi erau înfășurate picioarele uscate, mîrîitul sinistru care-i ieșea din gura schimonosită într-un rînjete fioros, semănau în jur o spaimă de nedescris.

Eu însumi mă întrebam dacă nu cumva am halucinații.

Cînd și ultimul pigmeu fugi de lîngă foc, îngrozitoarea mumie se apropie de mine și în clipa aceea auzii vocea blîndă a lui Mambo.

– Eu sînt, master! Nu vă speriați! Am venit să vă scap!

Prietenul meu credincios, bunul și devotatul Mambo își învinsese teama superstițioasă ce i-o inspirau mumiile și folosind cea mai năstrușnică deghizare pe care și-o putea imagina cineva, venise să mă salveze. Vopseaua albă pentru față o găsisese cu ușurință, iar cîrpele învechite cu care își înfășurase trupul le împrumutase chiar de la o mumie veritabilă.

Din două lovituri de suliță, sforile cu care fusesem legat zăceau la pămînt. O clipă mai tîrziu o luam la fugă spre jungla salvatoare.

Ne-am oprit nu departe de sat, într-un tufiș.

Eram slăbit și amorțit din pricina orelor în care zăcusem nemișcat, legat de stîlpul caznelor. Efortul de a fugi pusese într-adevăr capăt ultimelor mele puteri. Acum stăteam trîntit la pămînt, abia mai trăgîndu-mi răsuflarea. Și totuși, conștiința primejdiei trezi în mine noi rezerve de energie. După ce cîteva minute n-am fost în stare să mă mișc, în sfîrșit mă ridicai și-l întrebai pe Mambo.

– Și acum ce facem?

– Fugim la grotă și de-acolo la Bassoko, răspunse negrul cu aerul cel mai liniștit din lume, ca și cum ar fi fost vorba de o simplă excursie de plăcere pe o șosea

perfect asfaltată.

Dacă n-aș fi fost atât de îngrijorat cum eram, poate aș fi început să râd, dar gravitatea momentului mă făcu să exclam înfuriat.

– Ești nebun! Cum o să străbatem jungla complet neînarmați? Te credeam mai deștept, Mambo!

Negrul tăcu rușinat. Ochii lui buni se întristară. Murmură:

– Mambo a făcut tot ce a putut. Mai mult nu știe!

Poate că dacă ar fi strigat la mine, aruncându-mi în obraz că după ce mă smulsese din ghiarele morții, eu nu găsisem altceva mai bun de făcut decât să-i vorbesc grosolan și să-l batjocoresc, m-ar fi durut mai puțin decât felul blînd în care îmi răspunsese. Privirea lui rușinată și tristă mă rănea mai mult decât o palmă.

– Iartă-mă, Mambo, am șoptit eu, abia auzit. Ești un prieten desăvîrșit. Îți voi fi totdeauna recunoscător!

Mambo zîmbi, arătîndu-și dinții care scînteiară în întuneric.

– Ar fi bine să putem pune mîna pe arme, spuse el. Dar cum să facem?

– Trebuie să ajungem la coliba lui Smith. Acolo se găsesc toate armele.

– Să ne furișăm chiar acum, propuse negrul. Cît timp piticii sînt zăpăciți va fi mai ușor.

– Ai dreptate! Nu e o glumă ceea ce încercăm să facem, dar, oricum, merită. Nădăjduiesc că steaua norocului nu ne va părăsi nici de data asta.

Fără să-mi mai răspundă, Mambo o porni îndărăt către sat. Neobișnuitul său costum îl cam împiedica la mers, dar nu voia să-l lepede. Deghizarea în mumie mai putea să ne folosească.

Sărirăm gardul satului într-un loc mai întunecos, umbrît de cîțiva palmieri și începurăm să ne furișăm de-a lungul lui. Luminate de flăcările focului, se vedeau siluetele pigmeilor încrucișîndu-se, alergînd de colo-colo, fără nici un rost, învîlmășindu-se și încurcîndu-se unii pe alții. Apariția mumiei îi buimăcise complet, împiedicîndu-i să ia vreo măsură împotriva fugii mele, pe care o socoteau cu totul supranaturală. Printre pigmei îi zăream pe Rosechamp și pe Leicher, abia ținîndu-se pe picioare. Maiorul se clătina ca un catarg de corabie pe o vreme de furtună și probabil că încerca zadarnic să pună rînduială în haosul care cuprinsese satul

Spre norocul nostru, era și o noapte fără lună. Puteam să ne strecurăm nevăzuți pînă la coliba lui Smith. Pe neașteptate însă cîțiva pigmei ne ieșiră drept în față. Dînd cu ochii de Mambo, în loc să se folosească de arme, o luară la fugă, smintiți de spaimă.

Pigmeii cu care ne întîlnisem puteau să dea de veste prin sat că fantoma apăruse din nou și era cu puțință ca un războinic mai îndrăzneț să se apropie de ea și să recunoască în cumplita arătare pe hamalul fugit de cu zori.

Grăbirăm pasul și din fericire ajunserăm nestingheriți la colibă.

– Mambo rămîne afară, spuse bunul negru. Dacă vine cineva, îl sperie!

– Bine, încuviințai eu. Mă întorc îndată cu armele, înăuntru însă, nu mă aștepta o surpriză prea plăcută. Așezat la masă, cu obrazul sprijinit în pumni, uriașul Marssack fuma plictisit o țigară. Când mă văzu tresări, clipi de câteva ori, ca să se convingă probabil că nu are vedenii, iar apoi sări de la locul său strigînd.

– S-a întors domnișorul! Ei bravo! Îmi pare foarte bine! Acest acces de bucurie dură însă foarte puțin, pentru că o clipă mai târziu sergentul se și repezi asupra mea. Nu i-am dat însă timpul să se prăvălească cu trupul lui mătăhălos peste mine. Făcui o eschivă demnă de un campion și gigantul nimeri cu toată puterea într-un perete, ceea ce produse un adevărat cutremur în micuța colibă. Lemnăria pîrii, acoperișul crăpă într-un mod primejdios, iar lumînarea de seu care ardea într-un colț fu cît p-aci să se stingă.

Contam pe faptul că și Marssack era beat ca și superiorul său. Altfel lupta dintre noi ar fi fost cu totul inegală, mai cu seamă că eu eram aproape epuizat de oboseală. Din nefericire însă mă înșelam. Sergentul era cît se poate de treaz. Conform obiceiului lor de a se îmbăta cu rîndul, el băuse mai puțin decît Rosechamp. După ce se desmetici din înfîinirea neașteptată cu peretele, se năpusti din nou asupra mea.

În semiîntunericul colibei se încinse o luptă surdă. Amîndoi tăceam căutînd să găsim momentul cel mai potrivit ca să lovim necruțător.

Îmi spuneam tot timpul că trebuie să fiu cît mai atent și mai prevăzător, pentru că numai cu inteligența aș fi fost în stare să dobor un om de două ori mai greu și mai puternic decît mine.

Lunecînd din încheștarea brațelor sale și izbutind să mă îndepărtez cu cîțiva pași de el, așteptînd un moment cînd îi găsii maxilarul descoperit, îmi făcui vînt și îi repezii o directă care bufni înfundat în tăcerea colibei. Namila se clătină, dar nu se prăbuși.

– Aha, îngerașul știe și jocuri dintr-astea, mugi el înfuriat și se aruncă din nou asupra mea. Dar eu nu mă mai aflu în același loc. Sărind iute, mă dădusem înlături și Marssack nimeri din nou în perele.

Furia lui creștea. În ochi îi apăruseră o mulțime de vinișoare sîngerii, iar respirația îi devenise șuiерătoare. Acum nu-mi mai urmărea mișcările și se repezea de fiecare dată orbește asupra mea.

În colibă se făcuse îngrozitor de cald. Mirosea a sudoare omenească, amestecată cu aburi de alcool. Capul îmi vîjiia, urechile îmi țiuiau. Limba mi-era grea. Parcă se umflase. Simțeam că-mi vine rău. M-aș fi culcat la pămînt, să mă odihnesc, să uit, să dorm! Totuși, o voce lăuntrică îmi spunea că trebuie să rezist, să lupt, să înving!

Nu. Nu puteam să încrucîșez brațele și să cad la pămînt, atîta timp cît mai simțeam sîngele zvîcnindu-mi fierbinte prin vine.

Trebuia să fac ceva cît mai repede. Ceva care să mă descotorosească de dușmanul cumplit din fața mea. Din clipă în clipă puteam să leșin sau să mă pomenesc cu Rosechamp și pigmeii intrînd în colibă.

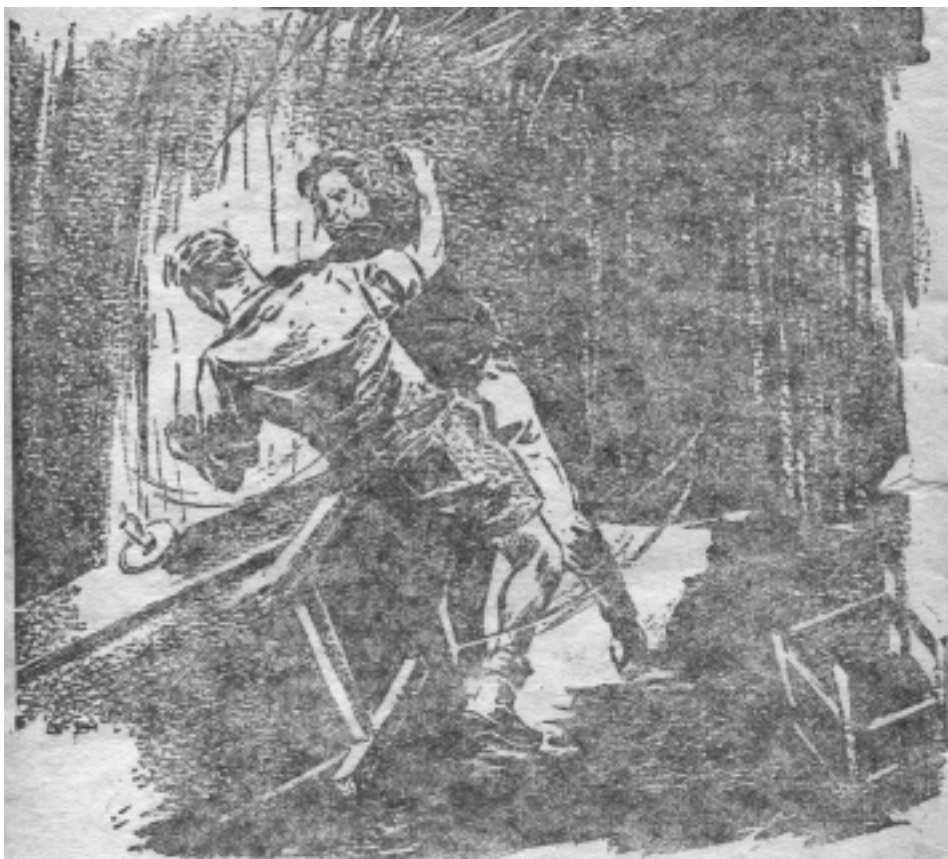
Folosind regulile clasice ale boxului englezesc, nu eram în stare în nici un caz să

lichidez un uriaș ca Marssack. M-am gândit atunci la boxul francezesc unde se lovește și cu picioarele. Într-adevăr, cînd Marssack se aruncă din nou către mine, în loc să mă învîrtesc ca un titirez pe picioare, scăpîndu-i de sub pumni și blagoslovindu-l cu directe și upercut-uri, care nu prea dădeau rezultate, de astă dată îl izbii fulgerător cu vîrful cizmei în pîntec. Uriașul se îndoi de durere, gemînd ca o vită înjunghiată. Atunci i-am mai tras, cu toată puterea, un pumn sub bărbie. Efectul lui întrecu cele mai bune așteptări. Marssack se rostogoli ca un sac de cărbuni și nu se mai ridică de jos. Ținea ochii închiși și pe față i se întipărise un zîmbet fericit ca și cum ar fi fost cuprins de cele mai legănătoare visuri. Ți-ar fi fost și milă să-l trezești. Fără să mai aștept un arbitru care să numere pînă la zece ca să mă declare învingător, m-am repezit la lada de arme și culegînd de acolo tot ce mi-ar fi putut folosi, într-o clipă mă și aflam lîngă Mambo care mă aștepta afară, îngrijorat de întîrzierea mea.

– Haidem!

Zburarăm pînă la gardul ce încingea satul și, cu ultimele puteri, îmi făcui vînt pe deasupra, pierzîndu-ne în bezna binecuvîntată a junglei.

Eram însă hotărît ca la primul prilej să mă întorc și să lămuresc tainele care mă

frământau. Acum însă trebuia să mă îndepărtez cât mai repede dacă nu voiam să plătesc cu viața cea mai mică întârziere.

CAPITOLUL XIII

FUGA

Cine ar putea spune cât timp am fugit? Ceasurile și chiar zilele își pierduseră înțelesul. Hăituiți ca niște fiare sălbatice, urmăriți de răpăitul amenințător al tobelor de război și de pașii grăbiți ai pigmeilor care ne căutau, bîjbîiam drumul prin jungla liliputană, mereu către nord, tot mai spre nord. Stîrnite din bîrlogurile lor, animalele pipernicite și ciudate ni se împleticeau printre picioare. Aș fi vrut să mă opresc, să le studiez, să iau chiar cîteva exemplare cu mine pentru ca în liniștea pașnică a laboratorului să pot desluși taina lor, dar Mambo mă trăgea mereu înainte, pînă ce cădeam istovit și infometat în vreun tufiș.

Atîta timp cât m-am aflat în jungla pitică nici n-am avut timp să vînam și dumnezeu știe cu ce ne hrăneam. În sfîrșit, primii copaci giganți ni se arătară privirilor, mîndri și cutezători. Intrasem în jungla adevărată. Acum nu se mai zăreau maimuțele pitice, nici lianele subțiri ca niște viermi lungi și verzi. Zvonul tam-tam-urilor se pierduse undeva, în depărtare. Eram salvați!

Mambo se întoarse cu fața spre locurile de unde venisem și amenințînd cu pumnul blestemă aprig jungla pitică, prilejuitoare de atîtea nenorociri!

Ne mai pîndeau destule primejdii, totuși jungla ne păru un bulevard larg, asfaltat, cu lume multă, unde ne aflam în cea mai perfectă siguranță.

Ne făcurăm socoteala că în cel mult o săptămînă, mergînd tot timpul spre nord, vom ajunge la Bassoko. Aceste planuri se dovediră însă fără temeii. În cea de a șaptea zi nu dăduserăm încă peste nici o urmă omenească. Eram flămînzi și istoviți, hainele se prefăcuseră în zdrențe, insectele ne chinuiau și de nicăieri nu se ivea vreun semn că acest calvar avea să se sfîrșească curînd.

În cea de a noua zi, un loc ciudat, cu copaci tăiați și pămînt sterp ni se arăta ochilor.

– Pe aici au fost nu de mult oameni, spuse Mambo. Satul trebuie să fie pe undeva pe aproape.

Marabo nu se înșelase. Am recunoscut și eu în acel pătrat de pămînt, golaș și trist, semnele unei bătălii disperate între om și junglă.

Am mers încă o zi mai veseli și mai încrezători în steaua noastră norocoasă. Spre seară auzirăm zgomotul unui torent de apă.

– Trebuie să fie fluviul Congo, am strigat eu în culmea fericirii. Sîntem salvați!

Ne repezirăm înainte, chiuind de bucurie. Dar mare ne fu mirarea cînd în loc de apa liniștită a fluviului, așa cum o cunoscusem la Bassoko, în fața ochilor ni se deschise priveliștea unei uriașe căderi de apă. O cascadă se prăvălea de la mari înălțimi, spumegînd și mugind. Miliarde de stropi limpezi de cristal erau azvîrliți în

aer. Razele soarelui ecuatorial străpungeau pulberea fină a picăturilor de apă risipite în aer și se desfăceau într-un curcubeu strălucitor. Stîncile argintii încercau să țină piept navei de lichid ca niște ostași care, din tranșeele lor, se străduiesc să stăvilească o furtunoasă șarjă de cavalerie. Un asalt se sfârșea cu zgomot de pieptul de granit și îndată după el, un nou potop, parcă mai puternic, năvălea peste colții de stîncă!

Aveau să treacă zeci și sute de ani și aceste pietre, rănite și zdrențuite, de pe urma necurmatelor bătălii cu apă, se vor lupta încă, necoborînd steagul, ca o cetate asediată, dar care nu se predă.

Ne aflam la cascada Stanley. Greșisem drumul și ne îndepărtasem de Bassoko cu nu mai puțin de 300 de kilometri.

Pe malul celălalt se zăreau acoperișurile caselor din micul orașel Stanleyville, capătul liniei ferate de est, Stanleyville – Pontiville.

Acolo aveam să dăm în sfîrșit de autoritățile belgiene. Dar aventurile noastre încă nu se sfîrșieră, iar nenumăratele taine abia aveau să se lămurească...

CAPITOLUL XIV SE CUTREMURĂ PAMÎNTUL

Sergentul Müller avea sub conducerea sa 20 de soldați ai fortului din Stanleyville. Era un omuleț mic de stat, cu un început de chelie și de burtă.

Tocmai se descălțase ca să-și ușureze cît de cît teribila durere de picioare, cînd un soldat mă introduse în cancelaria sa. Sergentul mă ascultă cu un aer posomorît și apoi mormăi scobindu-se în nas.

– Ziceți că faceți parte din expediția domnului maior Rosechamp? Hîrtii aveți?

– Au rămas în satul pigmeilor.

– Pigmei? Care pigmei?

– Nu v-am explicat!

Müller mă privi cu niște ochi gălbui, înecați în grăsime.

– Domnule, spuse el încrunțindu-se, nu sînt pus aici ca să ascult glume. Ceea ce-mi povestești dumneata despre pitici și despre aurul căzut din cer sînt basme bune de istorisit copiilor. Eu n-am timp de ele și nici nu mă interesează.

– Dar nu-i nici un basm. Este numai adevărul adevărat. O comoară neprețuită, un meteorit de aur se găsește pe teritoriul tribului Mantușari.

– Și unde-i acum domnul maior Rosechamp?

– A devenit căpetenia tribului!

Sergentul holbă la mine niște ochi spălăciți, mai-mai să mă înghită. Apoi spuse tărăgănat, vrînd să pară cît mai calm.

– Spui că maiorul Rosechamp a devenit șeful unui trib de pigmei! Bravo! Altceva n-ai mai știut să scornești? Dar, ia spune-mi dacă dînsul e mare căpetenie, dumneata de ce ai fugit?

– Am fugit pentru că voia să mă jertfească marelui idol. Müller își ieși din răbdări.

Sprîncenele i se zburliară dîndu-i un aer mai mult comic decît fioros.

– Pînă ce vom dovedi care-î adevărul în această afacere, rosti el înfuriat, pentru orice eventualitate, te arestez. La urma urmei ești ori nebun de legat, ori un aventurier primejdios. În ambele cazuri, închisoarea este binevenită.

Spunînd aceasta, Müller agită un clopoțel care se afla pe birou. În încăpere intrară doi subalterni care cu siguranță că m-ar fi arestat dacă în clipa aceea o explozie formidabilă urmată de un cutremur n-ar fi zguduit fortul din temelii.

Căzurăm toți grămadă, unul peste altul. O fulgerare de lumină mai puternică decît cea strălucitoare a soarelui în plină zi ne orbi pe toți. Un zgomot înfricoșător, lung, persistent, făcea să credem că se petrece un adevărat cataclism. Bubuituri de sute de ori mai puternice decît sunetele tunetului celei mai înverșunate furtuni ne zguduiau timpanele.

Abia după cîteva minute izbutirăm să ne ridicăm în picioare, fără ca teribilul cutremur să ne răstoarne din nou la podea. Ne repezirăm cu toții la fereastră să vedem ce se întîmplă afară.

În stradă oamenii strigau îngroziți arătînd cu mîna spre junglă. La mare depărtare, în pădure, se ridica o trombă uriașă de fum și flăcări. O lumină aurie, purpurie, violetă, cenușie și albastră împodobeau pe margini trîmba neagră ca păcura.

Nu peste multă vreme aerul se întunecă și un miros de ars ne năpădi nările. Pe străzi, pe acoperișurile caselor, în curți, începu să cadă o cenușă fierbinte.

După cum am aflat mai tîrziu, institutele seismografice din cele mai îndepărtate țări înregistraseră puternicul cutremur produs în inima Africii. Chiar și aparatele mai puțin sensibile, tot indicaseră o oscilație remarcabilă în scoarța pămîntească. Ciudat era însă faptul că semnele care prevestesc de obicei cutremurele, micile oscilații incipiente, nu se produseseră, cutremurul manifestîndu-se de la început cu maximum de intensitate.

Abia a doua zi, cînd ploaia de cenușă încetă și cerul se mai limpezi, orașul păru mai liniștit. Oamenii își reluară vechile ocupații și viața începu să se scurgă normal.

Grozav de tulburat de tot ceea ce se întîmplase, Müller se arătă mult mai binevoitor față de mine. Astfel își aminti că are un ziar vechi în care sînt fotografiați toți membrii expediției Rosechamp. Îmi ceru să mă spăl, să mă pieptăn și să-mi dau degrabă jos barba de patriarh, care-mi schimba complet fizionomia, vrînd să facă o confruntare cu fotografia din ziar. M-am executat de îndată cu multă plăcere. Curat, ras proaspăt, parcă întinerisem. Müller se uită îndelung la mine și la fotografie, apoi dădu din cap și spuse plin de gravitate...

– E în regulă, se pare că dumneata ești!

– Domnule, am spus eu la fel de pătruns de seriozitatea momentului, vă asigur că eu sînt!

După ce m-am odihnit o zi, am pornit însoțit de Mambo și de un detașament de 10 soldați înarmați pînă în dinți, înapoi spre tribul Mantușari.

Știam că voi avea de înfruntat mînia lui Rosechamp, ale cărui planuri voiam să le dezvălui. Nu mă îndoiam că și pigmeii aveau să mă primească destul de neprietenos. Dar puțin îmi păsa.

Călătoria dură mai puține zile decît atunci cînd o făcusem în doi, cu Mambo. Pe măsură ce ne apropiam însă de teritoriul pigmeilor, întâlneam tot mai des copaci pîrjoliți, ierburi arse, animale moarte, iar acolo unde am fi trebuit să dăm în sfîrșit de jungla pitică, înaintea ochilor ni se înfățișa un pustiu trist, lipsit de orice urmă de viață. Nici un arbore, nici un fir de iarbă pe o vastă întindere carbonizată, în clipa aceea am avut simțămîntul că pot dezlega taina. Începeam să bănuie cauza misterului care transformase plante, oameni și animale în pitici. Aveam credința că pot lămuri și cum se produsese cumplita explozie care ștersese de pe fața pămîntului o lume ciudată, lăsînd în urmă un deșert nu mai puțin ciudat.

Era începutul unui șir lung de frămîntări, al căror rezultat îl văd abia azi.

EPILOG

M-am despărțit de Mambo într-o dimineața cu soare de jăratec și cer străveziu. Păraseam continentul negru pentru a nu-l mai revedea niciodată.

Mambo se uita la mine cu ochii lui copilăroși împăienjeniți de tristețe. Și eu sufeream că mă despart de acest om curajos și cinstit, cu care trecusem prin nenumărate primejdii. Mă obișnuisem cu el și aveam să simt în curînd lipsa unui prieten atît de devotat cum știa să fie bunul negru.

– Mambo, nu vrei să vii totuși cu mine? Aș avea tocmai banii pentru vapor, iar la Bruxelles ne-om descurca noi.

– Ce să fac eu în Europa, master?

– În primul rînd să înveți. Eu am să te ajut. Îndată după ce predăm rezultatele expediției la Societatea de geografie, ne întoarcem la mine în România.

– Master le vede pe toate prea ușor.

– Deloc, Mambo, deloc! Crede-mă, mi-ai fi de mare folos. Gîndește-te, ești singurul martor, în afară de mine, care a văzut tot ce s-a petrecut în Congo. Mărturia ta ar întregi declarațiile mele. Nu uita că s-ar putea să asiste oameni care să nu dea crezare spuselor mele.

– Cine nu-l va crede pe master, zîmbi negrul trist, o să-l creadă și mai puțin pe Mambo. Master uită că Mambo e negru. Zulușii sînt robi, aici în Africa. Dar în Europa, cum va fi? Mai rău.

– Te-ai simțit vreodată rob alături de mine? Nu ți-am arătat toată prietenia?

– Master și Ferney sînt altfel de albi. În lume sînt puțini ca ei.

– Ba sînt foarte mulți! am protestat eu.

– Se poate! răspunse negrul blînd, deși se vedea bine că se îndoiește de spusele mele. Apoi adăugă.

– Țara lui Mambo este Africa. Cu hîrtilile care i le-a dat master, Mambo se poate

întoarce la trib. Nimeni n-o să mai îndrăznească să-l închirieze. Acum Mambo e mai bătrîn, ştie să lupte! Şeful tribului o să plece din sat. Fraţii lui Mambo şi Mambo o să-l facă să plece! Mambo a jurat asta!

Un fulger se aprinse în ochii bravului negru. Am înţeles că hotărîrea lui este nestrămutată, că niciodată nu mă va urma în Europa. I-am strîns mîinile, l-am îmbrăţişat îndelung şi ştergîndu-mi pe furiş o lacrimă, am urcat grăbit pasarela vasului care avea să mă ducă în Europa.

Sirena a sunat prelung. Motoarele au început să duduie. Elicele s-au învîrtit de cîteva ori şi încet, tras de un remorcher, vasul s-a pus în mişcare.

Eram departe, cînd pe ţărm încă se mai zărea neclintită silueta înaltă şi mîndră a prietenului meu.

Întors la Bruxelles, am încercat să fac o comunicare ştiinţifică la Societatea de geografie. Voiam să împărtăşesc oamenilor de ştiinţă tot ce văzusem. Socoteam că voi produce vîlvă mare. Se întîmplă însă cu totul altminteri. Mi se interzise să-mi ţin conferinţa.

Savanţii belgieni se purtară cu mine exact ca sergentul Müller din Stanleyville, adică nu crezură o iotă din tot ce le povesteam.

– Basmе! exclamau unii.

– Poveşti vînătoreşti! adăugau alţii.

Numai Bernard Eisler, bunul şi miopul meu coleg, mă crezu şi alergă cu mine pretutindeni ca să obţină tipărirea comunicării mele. Dar oriunde mergeam găseam uşile închise.

Un bătrîn profesor de cosmogonie, după ce mă ascultă, îmi spuse sentenţios, scărpinîndu-şi chelia:

– Imaginaţia dumitale întrece limitele bunei cuviinţe. Nici navigatorii secolului al XVI-lea n-au mai îndrăznit să povestească năzdrăvăanii dintr-astea.

Preşedintele Societăţii de geografie mă acuză, nici mai mult nici mai puţin, că voiam să cuceresc o glorie nemeritată şi de aceea inventasem toată povestea cu pigmeii şi meteoritul ca să-mi creez o aureolă de erou.

Curînd, după întoarcerea mea în Belgia, un cunoscut profesor anunţă o conferinţă despre „Marele cutremur de pămînt care zguduise Africa centrală”.

Bineînţeles că m-am dus şi eu la conferinţă. Sala gemea de lume. După ce-şi şterse fruntea de sudoare şi bău un pahar cu apă, cunoscutul profesor începu un lung pomelnic al tuturor cutremurelor şi erupţiilor vulcanice mai cunoscute, descrise în istorie. Odată încheiat acest pomelnic, profesorul dădu şi cîteva amănunte sumare asupra catastrofei din Congo, după care conchise cu o voce patetică:

– Cumplitul fenomen teluric care a zdruncinat inima Africii n-a fost altceva decît o uriaşă erupţie a unui vulcan care a pîrjolit, a distrus şi a acoperit cu lavă un teritoriu întins, prefăcîndu-l într-un pustiu.

După ce aplauzele conţineam, am cerut cuvîntul şi eu. Conferenţiarul fu nevoit să

mi-l acorde. Am urcat la tribună. Găsisem în sfârșit prilejul să dezvălui tot ce aveam pe inimă.

– Distinsul meu coleg, începui eu, afirmă că un vulcan ar fi erupt pe neașteptate în Congo, dînd naștere unei catastrofe puțin obișnuite. Îmi pare rău că trebuie să-l contrazic, dar eu am fost acolo, în Africa. Am fost chiar martor ocular al teribilului fenomen.

La auzul cuvintelor mele, o rumoare vie se stîrni în public. Produsesem senzație! Ridicîndu-mi glasul deasupra zgomotului din sală am exclamat:

– Nimic nu ne dovedește c-ar exista vreun vulcan în acea regiune! Putem căuta oricît și nu vom da peste nici un centimetru de lavă. De crater nici nu mai vorbesc. Nu l-a văzut și nici nu-l va vedea nimeni!

Rumoarea creștea. De abia mi se auzea vocea, totuși, continuam să vorbesc și eram bucuros c-o fac.

– În Congo, în afara exploziei, pentru că domnilor sînt convins c-a fost o explozie și nu un cutremur sau o erupție vulcanică, s-au mai produs o seamă de fenomene tot atît de ciudate pe care eu nu mă pot opri să nu le pun în legătură unele cu altele. Am văzut cu ochii mei o junglă pitică populată de pigmei, am văzut legendarul meteorit de aur. Aceste patru date ale ecuației, meteoritul, pigmeii, jungla pitică și în sfârșit formidabila explozie nu se pot despărți între ele. Rămîine oamenilor de știință să stabilească exact care este legătura dintre ele. Eu voi încerca acum să vă expun observațiile mele personale:

– Dar cine ești dumneata! mă întrerupse furios conferențiarul.

– Sînt Ion Spineanu, membru al expediției Rosechamp în Africa și singurul ei supraviețuitor.

O liniște mormîntală cuprinse sala, apoi se auzi din nou vocea conferențiarului. Vorbea repede și ascuțit, încît făcea impresia că latră. Totuși, efectul intervenției sale fu covîrșitor.

– Domnilor, zbieră conferențiarul. Acest om care a avut îndrăzneala să urce la tribuna noastră, nu este altceva decît un impostor și un calomniator primejdios. Deși străin, i s-a făcut marea cinste de a fi trimis în Africa ca însoțitor al expediției Societății belgiene regală de geografie. Nesocotind această cinste și fiind mult prea laș ca să aibă îndrăzneala să se aventureze în pădurea virgină, el a dezertat cu primul prilej, lăsîndu-i pe cei trei curajoși exploratori să-și continue singuri expediția și să-și găsească moartea în îngrozitoarea catastrofă vulcanică. Întorcîndu-se în Belgia, acest individ primejdios a încercat pe toate drumurile să ponegrească memoria nepătată a bravului ofițer belgian, maiorul Alfred Rosechamp, afirmînd, printre altele, că acesta ar fi ajuns șef de trib și că l-ar fi dat pe el, Spineanu, pradă canibalilor.

Oratorul tăcu o clipă ca să lase vreme celor din sală să cîntărească greutatea acuzației mele „calomnioase” și apoi tună cu o voce răsunătoare.

– Domnilor, vă propun ca după ce îl vom huidui pe acest calomniator gonindu-l

din sală, să păstrăm un minut de reculegere pentru memoria bravilor exploratori căzuți eroic în jungla africană, servind cu cinste și devotament coroana regală a Belgiei!

O furtună de huiduieli, fluierături, blesteme îngrozitoare și pumni ridicați se stîrni în sală. Părea că un vînt de nebunie suflase peste spectatori. Toți se agita, țipau, se certau care să pună înfîi mîna pe mine și să mă pedepsească pentru gravele insulte aduse unui erou național. Dacă Bernard Eisler nu m-ar fi tras repede afară pe o ușe laterală, probabil că aș fi fost făcut una cu pămîntul.

După cîteva zile sosi o scrisoare din patrie prin care un prieten mă anunța că tatăl meu murise.

Sfîrșise în brațele prietenului meu, căruia îi șoptise în ultima clipă:

– Să-i spui lui Ion că am murit cu numele lui pe buze. Îmi pare rău că acum nu este aici, lîngă mine, dar nădăjduiesc că descoperirile pe care le face departe în Africa, îi vor aduce multă fericire.

Nu. Călătoria nu-mi adusese fericire. Dimpotrivă, eram scîrbit și descurajat, arzînd de dor să mă întorc în patrie, să vărs o lacrimă pe mormîntul bătrînuului meu părinte.

Am lăsat în plata domnului lucrarea de diplomă și am revenit în țară, renunțînd să mă mai lupt cu somitățile universitare belgiene.

Pustiul Bisstung avea să fie încă mulți ani învăluit în mister.

Astăzi nu-mi pare rău că, în urmă cu patruzeci de ani, la Bruxelles, n-am publicat nici o comunicare. Dezvoltarea ulterioară a științei a confirmat multe din ipotezele mele, iar pe altele le-a infirmat, astfel că astăzi mă găsesc în posesia unui material mult mai bogat despre Bisstung decît atunci cînd am părăsit Africa.

După părerea mea, valoarea incalculabilă a meteoritului nu consta în cantitatea de aur pe care o conținea în nucleu. Alături de aur trebuie să se fi aflat și multe metale radioactive, care fiind foarte grele au căzut și ele în centrul meteoritului. Proporția acestor elemente în meteorit era, cred, foarte ridicată. Astfel, îmi explic cum de au fost în stare să influențeze dezvoltarea faunei și florei pe o rază însemnată.

Radiațiile lor neobișnuit de puternice au oprit creșterea celulelor, au stăvilit și au modificat reproducția, au creat, într-un cuvînt, generații de monștri.

Eu însă merg cu îndrăzneală și mai departe.

Știința a dovedit că pe toate corpurile cerești nu există un singur element care să nu se afle și pe pămînt. Dar condițiile de existență ale elementelor chimice pe corpurile cerești se deosebesc mult față de condițiile de pe pămînt. Astfel, elementele din soare sînt în mare măsură lipsite de învelișurile lor electronice.

Eu presupun că și elementele radioactive din meteorit se aflau într-o altă stare de agregare decît aceea în care se află în mod obișnuit pe pămînt.

Această ipoteză îmi explică atît puternicele radiații, cît și formidabila explozie care a prefăcut jungla într-un pustiu carbonizat.

Fără să cunosc cauzele exacte care au produs explozia, pot presupune că dinamita

sau alte substanțe explozive introduse de Rosechamp în nucleul meteoritului au apropiat brusc între ele două blocuri radioactive. Ca urmare a acestui contact brusc, ambele blocuri au explodat dezintegrându-se și eliminând o cantitate uriașă de căldură, împreună cu nenumărate radiații primejdioase, care toate la un loc au produs catastrofa din junglă.

Cine știe? Poate dacă Rosechamp nu ar fi fost mînat orbește de goana după aur și aș fi putut studia meteoritul, groaznica tragedie ar fi fost evitată, iar oamenii de știință ai lumii, chemați acolo, ar fi putut cerceta bogatele rezerve de metale radioactive și ar fi descoperit, poate, cu un ceas mai devreme taina smulgerii energiei din atom.

Rămîne ca cercetătorii viitorului, poate chiar tu sau poate alții, să dovedească dacă toate aceste ipoteze ale mele au fost juste sau nu. Dar ei trebuie să se grăbească, pentru că bănuiesc că astăzi jungla a și învins pustiu, iar împărăția verde se întinde și pe fostul teritoriu al tribului Mantușari.

Pipa profesorului se stinsese de mult. Afară, ploaia încetase și luna se uita la noi, prin fereastra cabinetului de lucru, vestindu-ne că miezul nopții trecuse de mai bine de două ceasuri.

Coridoarele, amfiteatrele, laboratoarele erau pustii. Rămăsesem singuri în toată clădirea.

Am plecat spre casă împreună. Ajungînd în fața locuinței profesorului, el îmi strînse mîna și uitîndu-se în ochii mei spuse încet:

– Să nu povestești la nimeni ce-ai auzit. E o istorie veche, uitată, care pe mine m-a durut mult și despre care n-aș vrea să se afle... Poate mai târziu...

Spineanu descuie ușa și strîngîndu-mi încă o dată mîna, intră în casă.

Mi se făcu frig. Mi-am ridicat gulerul hainei și am colindat vreme îndelungată pe străzi, fără nici o țintă. Eram tulburat și un sentiment de neliniște nu-mi dădea pace.

Ajuns acasă, m-am așezat la masa de scris, cuprins de înfrigurare și nu m-am ridicat de-acolo, pînă ce n-am trecut pe hîrtie toată povestirea profesorului...

Astăzi, cînd se împlinesc trei ani de cînd Ion Spineanu a închis ochii pentru totdeauna, socotesc că îmi îndeplinesc o datorie dînd tiparului acel manuscris. Vreau ca cele știute de mine să fie aflate și de alții.

S F Î R Ș I T

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa: București, Raionul I.V. Stalin, Casa Scînteii, Piața Scînteii Nr. 1, Redacția revistei „Știință și Tehnică”.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice” apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Prețul abonamentelor:

3 luni	.....	6 lei
6 luni	.....	12 lei
1 an	.....	24 lei